

Tweede bestuursrapportage 2025

Opheusden, 4 november 2025

Bespreking in gemeenteraadsvergadering van 11 december 2025

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	2
Voorwoord van het college	3
Leeswijzer	4
Incidentele en structurele ontwikkelingen	7
Voortgang en realisatie programmaplan	9
Programma 1 Bestuur en dienstverlening	10
Programma 2 Openbare orde en veiligheid	15
Programma 3 Fysieke leefomgeving.....	20
Programma 4 Economie	39
Programma 5 Wmo, jeugdzorg en participatiewet.....	46
Programma 6 Onderwijs, sport en welzijn.....	60
Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB, onvoorzien	70
Paragrafen	83
totaaloverzicht afwijkingen	84

VOORWOORD VAN HET COLLEGE

Aan de raad van de gemeente Neder-Betuwe,

Hierbij bieden wij u de tweede bestuursrapportage over het begrotingsjaar 2025 aan. Deze rapportage geeft de voortgang en eventuele afwijkingen aan van de uitvoering van de Begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028, die u in november 2024 heeft vastgesteld. De peildatum voor deze rapportage is 1 september 2025, ontwikkelingen die zich tot deze datum hebben voorgedaan, zijn opgenomen.

Verwacht financieel resultaat

De ontwikkelingen in deze bestuursrapportage leiden tot een positieve bijstelling van de financiële positie voor het jaar 2025 met € 0,75 miljoen. Een aantal ontwikkelingen werken ook structureel door. Voor het jaar 2026 zorgt dit voor een negatieve bijstelling van € 0,73 miljoen aflopend tot € 0,6 miljoen in 2029.

OVERZICHT FINANCIËLE POSITIE					
	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2025	2026	2027	2028	2029
Begroting 2025 (jaarschijf 2025), Begroting 2026 (jaarschijf 2026 ev)	257.720	1.074.529	286.297	482.303	-606.487
Doorwerking financiële effecten vastgestelde begrotingswijzigingen	3.561.169	0	0	0	0
Financiële effecten 2e bestuursrapportage 2025	-751.895	729.823	512.303	553.720	599.621
Totaal	3.066.994	1.804.352	798.600	1.036.023	-6.866
+ = tekort - = overschot					

Financiële ontwikkelingen

U heeft tot heden over het jaar 2025 begrotingswijzigingen vastgesteld met financiële impact. In de bestuursrapportage is een aantal bijstellingen in investeringsbudgetten en mutaties in reserves verwerkt. Wanneer dat aan de orde is, vindt u dat terug aan het einde van elk begrotingsprogramma.

Tot slot

Het structurele effect van deze tweede bestuursrapportage betrekken we bij de totstandkoming van de Kadernota 2027-2030. Omdat in het begin van 2026 de gemeenteraadsverkiezingen plaats vinden kan het zijn dat we de effecten vastleggen in een te sluiten coalitieakkoord die dan de bron gaat vormen voor de op te stellen kadernota.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Neder-Betuwe

De secretaris,
Nicolien de Geus - De Bruijn

De burgemeester,
Jan Kottelenberg

LEESWIJZER

Met deze bestuursrapportage informeert het college de raad over de realisatie van de Begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 per 1 oktober 2025. Deze bestuursrapportage bevat een uiteenzetting over de uitvoering en bijstelling van het beleid en de financiële afwijkingen.

Opbouw en indeling van de bestuursrapportage

De indeling van deze bestuursrapportage sluit aan bij de opzet van de Begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028. Deze bestaat uit een voorwoord van het college met een uiteenzetting van de financiële positie, de beleidsmatige en financiële verantwoording per programma. De bestuursrapportage sluit af met een totaaloverzicht van verbeteringen of verslechtingen per programma per taakveld dat aansluit bij de toelichtingen van de afwijkingen per programma.

Verantwoording op de begrotingsprogramma's

De beleidsmatige en financiële verantwoording vindt plaats vanuit hetzelfde programmaplan als de Begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028. Er zijn zes programma's en hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting (VPB), en onvoorzien:

- Programma 1: Bestuur en Dienstverlening
- Programma 2: Openbare orde en Veiligheid
- Programma 3: Fysieke Leefomgeving
- Programma 4: Economie
- Programma 5: Wmo, Jeugd en Participatiewet
- Programma 6: Onderwijs, Sport en Welzijn
- Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting (VPB) en onvoorzien.

Elk programma is in deze bestuursrapportage als volgt opgebouwd:

- De missie van het programma, zoals verwoord in de Begroting 2025 en meerjarenraming 2026 -2028.
- De actuele beleidskaders.
- Beantwoording van de eerste twee 'W-vragen' per Ambitie:
 - o Wat willen wij bereiken?
 - o Wat gaan we daarvoor doen?
- Een tabel waarin met kleuren is aangegeven hoe de realisatie van de doelstellingen voor die Ambitie verloopt.
- Overige ontwikkelingen binnen het begrotingsprogramma.
- Beantwoording van de derde 'W-vraag' voor het gehele begrotingsprogramma: Wat mag het kosten? Met een toelichting op:
 - o de afwijkingen groter dan € 50.000 per taakveld;
 - o de investeringsbudgetten die bijgesteld worden;
 - o op de mutaties in reserves.

Verantwoording over paragrafen en de verbonden partijen

De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van bepaalde beleidsmatige en financiële aspecten van de begroting. Deze belichten wij in elke paragraaf vanuit een ander perspectief. Over de ontwikkelingen in de paragrafen wordt in principe alleen in de begroting en in de jaarstukken gerapporteerd. In een bestuursrapportage leest u alleen belangrijke actuele ontwikkelingen als die zich voordoen binnen een paragraaf.

Gebruik kleuren voor de realisatie van beleid

In onze planning & control documenten gebruiken we kleuren om de realisatie van het beleid aan te geven.

- De verantwoording van de voortgang van de uitvoering van het beleid (ambities) doen wij in de tweede bestuursrapportage 2025 op het niveau van de 1e W vraag "wat willen wij bereiken".
- De voortgang van de uitvoering van het beleid (ambities) in de tweede bestuursrapportage 2025 doen wij op drie onderdelen Resultaat, Tijd en Middelen.
- Voor de drie onderdelen Resultaat, Tijd en Middelen gaan we drie kleuren gebruiken: rood, oranje en groen.
- Het grensbedrag voor budgetafwijkingen bedraagt € 50.000 per taakveld. De toelichting van de budgetafwijkingen vindt plaats op het niveau van taakveld. Binnen de toelichting kan, waar dat nodig blijkt, gebruik gemaakt worden van specifieke onderwerpen die in de praktijk gekoppeld zijn aan het niveau van kostenplaatsen. (Denk bijvoorbeeld bij het taakveld overhead aan een toelichting op het niveau van enerzijds personeelslasten en anderzijds ICT).

Uitleg gebruik kleuren

De drie kleuren voor Resultaat, Tijd en Middelen betekenen het volgende.

	Groen gebruiken wij: <u>Bij het onderdeel Resultaat:</u> Wanneer we de beleidsinhoudelijke doelstellingen (naar verwachting) halen of het al is gelukt de doelstellingen te halen. Bij groen hoeft geen toelichting te worden gegeven. <u>Bij het onderdeel Tijd:</u> Wanneer de planning voor het behalen van de doelstellingen op schema verloopt? Of het volgens planning gelukt is de doelstellingen te halen. Bij groen hoeft geen toelichting te worden gegeven. <u>Bij het onderdeel Middelen:</u> Wanneer we de doelstellingen binnen de toegekende middelen halen. We hanteren een marge van € 50.000 voor het bepalen van rood of groen. Bij groen hoeft geen toelichting te worden gegeven. <u>Daarnaast geldt de volgende uitzondering:</u> De kleur groen is ook van toepassing wanneer de uitvoering van de doelstelling binnen het toegekende budget heeft plaatsgevonden maar er toch een forse onderschrijding binnen het toegekende budget is ontstaan door bijvoorbeeld een niet geraamde ontvangen subsidie of externe bijdrage. Bij deze uitzondering is een toelichting noodzakelijk.
	Oranje gebruiken wij: <u>Bij het onderdeel resultaat:</u> Wanneer we de beleidsinhoudelijke doelstellingen niet volledig dreigen te halen. Een toelichting is nodig. <u>Bij het onderdeel Tijd:</u> Wanneer we de beleidsinhoudelijke doelstellingen niet binnen de geplande tijd (volgens planning) dreigen te realiseren. Een toelichting is nodig. <u>Bij het onderdeel Middelen:</u> Wanneer we de beleidsinhoudelijke doelstellingen niet binnen het toegekende budget dreigen uit te voeren. Een toelichting is nodig.
	Rood gebruiken wij: <u>Bij het onderdeel resultaat:</u> Wanneer de beleidsinhoudelijke doelstellingen niet kunnen halen. Bijsturing is nodig op het resultaat van de beleidsinhoudelijke doelstellingen door middel van aanvullende besluitvorming. Een toelichting is nodig. <u>Bij het onderdeel Tijd:</u> Wanneer we de beleidsinhoudelijke doelstellingen niet binnen de geplande tijd (niet volgens planning) hebben gerealiseerd. Bijsturing is nodig op Tijd/planning van de beleidsinhoudelijke doelstellingen door middel van aanvullende besluitvorming. Een toelichting is nodig.

Bij het onderdeel Middelen:

Wanneer de beleidsinhoudelijke doelstellingen niet binnen het toegekende budget uitgevoerd kunnen worden. Voor het onderdeel middelen geldt dat een afwijking van meer dan € 50.000 rood wordt gekleurd. Bijsturing is nodig op het toegekende budget van de beleidsinhoudelijke doelstellingen door middel van aanvullende besluitvorming.

Een toelichting is nodig.

Gebruik van kleuren voor de voortgang van investeringenbudgetten

We gebruiken bovengenoemde de kleuren ook voor de voortgang op investeringsbudgetten. Voor de voortgang op investeringsbudgetten zoeken we aansluiting bij de Financiële Verordening Nederland 2023.

INCIDENTELE EN STRUCTURELE ONTWIKKELINGEN

De incidentele verbeteringen en verslechtingen van de financiële positie worden veroorzaakt door:					
Incidentele Ontwikkelingen (x € 1.000)	Pr.	2025	2026	2027	2028
Burgerzaken	1	109			
Openbare orde en veiligheid	2	-65	137	235	
Verkeer en Vervoer	3	191			
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3	343	73	25	25
Riolering	3	43			
Milieubeheer	3	-655	200		
Ruimte en leefomgeving	3	145			
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	3	-749	749		
Wonen en bouwen	3	-150			
Bijdrage realisatie stimuleringen woningbouw	3	0	-500	-500	-500
Economische promotie	4	-177	297		
Samenkracht en burgerparticipatie	5	-355	20		
Toegang en eerstelijnsvoorziening Integraal	5	-90			
Inkomensregelingen	5	55			
WSW en beschut werk	5	48			
Arbeidsparticipatie	5	36	39	41	
Huishoudelijke hulp (WMO)	5	-120			
Beschermd wonen (WMO)	5	-250	250		
Jeugdreclassering	5	20			
Jeugdhulp ambulant Regionaal	5	1.100			
Jeugdhulp met verblijf regionaal	5	250			
Jeugdhulp met verblijf landelijk	5	150			
Onderwijshuisvesting	6	65			
Sportaccommodaties	6	179			
Overhead	7	263	91		
Treasury	7	-1.000			
Mutaties Reserves	R	1.012	-1.030	56	-291
Totaal		398	326	-143	-766
+ is tekort, - is overschot					

De structurele verbeteringen en verslechtingen van de financiële positie worden veroorzaakt door:					
Structurele Ontwikkelingen	Pr.	2025	2026	2027	2028
Openbare orde en veiligheid	2		18	18	18
Milieubeheer	3	250	250	250	250
Ruimte en leefomgeving	3	-35	-247	-566	14
Toegang en eerstelijnsvoorziening Integraal	5	53	76	76	76
Inkomensregelingen	5	30	13	3	1
Maatwerkvoorziening (WMO)	5	-115	-115	-115	-115
PGB WMO	5	115	115	115	115
PGB Jeugd	5	100	100	100	100
Jeugdbescherming	5	-150	-150	-150	-150
Jeugdreclassering	5	30	30	30	30
Jeugdhulp ambulant Regionaal	5	400	433	428	429
Jeugdhulp ambulant Landelijk	5	-150	-150	-150	-150
Jeugdhulp met verblijf regionaal	5	400	400	400	400
Jeugdhulp met verblijf landelijk	5	150	150	150	150
Sportaccommodaties	6		28	26	26
Overhead	7	-104	-104	-104	-104
Algemene Uitkering	7	-2.124	-504	70	155
Overige baten en lasten	7		60	60	60
Totaal		-1.150	403	641	1.305

+ is tekort, - is overschot

De verbeteringen en verslechtingen van de financiële positie veroorzaakt door overige kleine verschillen.					
Structurele Ontwikkelingen (x € 1.000)	Pr.	2025	2026	2027	2028
Verschillen < 50.000 diverse taakvelden	1	0	0	0	0
Verschillen < 50.000 diverse taakvelden	2	8	8	8	8
Verschillen < 50.000 diverse taakvelden	3				
Verschillen < 50.000 diverse taakvelden	4				
Verschillen < 50.000 diverse taakvelden	5	-8	-22	-22	-21
Verschillen < 50.000 diverse taakvelden	6		24	37	37
Verschillen < 50.000 diverse taakvelden	7		-9	-9	-9
Totaal		0	1	14	15
Totaal		-752	730	512	554

VOORTGANG EN REALISATIE PROGRAMMAPLAN

Programma 1 Bestuur en dienstverlening

Missie

Bestuur en organisatie werken voor een samenleving die voortdurend in beweging is. We staan voor uitdagingen die we alleen succesvol kunnen aanpakken als inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties ons hierbij steunen. We hebben oog voor de groeiende afstand tussen inwoners en overheid die in Nederland te zien is. Zorgvuldige communicatie, participatie en een goede dienstverlening zijn daarom belangrijk. Dit verbindt de gemeente met de samenleving en zorgt voor openheid, vertrouwen en een goede onderlinge relatie. Door de omgeving te betrekken zorgen we voor betere plannen en beleid.

De opgaven waarvoor wij staan houden niet op bij onze gemeentegrenzen. Daarom werken wij nauw samen met onze buurgemeenten in gemeenschappelijke regelingen. Als dat nodig is, werken we ook samen met gemeenten en organisaties op regionaal en provinciaal niveau. Neder-Betuwe heeft een stevige positie in de regio.

Actuele kaderstellende beleidsnota's

- [Visie op Communicatie & Participatie Gemeente Neder-Betuwe \(2021\)](#)
- [Participatie en Inspraakverordening gemeente Neder Betuwe \(2015\) \(bijlage 1\) , \(bijlage 2\)](#)
- [Verordening burgerinitiatief Neder-Betuwe \(2016\)](#)
- [Implementatieplan Klantcontactcentrum \(2014\)](#)

Ambities

1.1 De gemeente is communicatief en participatief

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
1.1.1 De gemeentelijke dienstverlening is optimaal en goed toegankelijk	1.1.1.1 We zorgen voor een zo goed mogelijke bereikbaarheid van het Klantcontactcentrum en de Gemeentewinkel. Bij afwijkende openingstijden is informatie hierover goed te vinden.	continu
	1.1.1.3 Waar dat nuttig en passend is, bieden we meer diensten digitaal aan.	2025

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
1.1.2 De gemeente informeert haar burgers tijdig, actief en toereikend over activiteiten, beleid, rechten en plichten	1.1.2.1 We volgen ook via sociale media wat er leeft onder burgers en hebben de omgeving goed in beeld.	continu
	1.1.2.2 We communiceren helder en begrijpelijk en zoveel mogelijk op B1-niveau.	continu
	1.1.2.3 We leveren maatwerk per doelgroep door keuzes te maken in on- en offline kanalen, taal en toon.	continu
	1.1.2.4 We bouwen aan relaties met intermediairs bij specifieke doelgroepen (sleutelfiguren).	continu
	1.1.2.5 We werken cross-mediaal bij algemene boodschappen en crisiscommunicatie voor een zo groot mogelijk bereik.	continu
	1.1.2.6 We zorgen voor een vindbare en toegankelijke, up-to-date website met het Waarmerk Drempelvrij.	continu
	1.1.2.7 We werken toe naar een nog meer open en actief openbaar makende overheid door een gefaseerde invoering van de Wet open overheid (Woo), de Wet elektronische publicaties (Wep) en Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wembv).	2023-2025

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
1.1.3 De gemeente werkt samen met burgers, bedrijven en partners voor begrip en draagvlak	1.1.3.1 We betrekken belanghebbenden of vragen hen mee te denken bij gemeentelijke initiatieven.	continu
	1.1.3.2 We stellen duidelijke kaders en zijn helder over doel en impact van participatie.	continu
	1.1.3.3 We delen actief informatie over gemeentelijke initiatieven en zijn open over de resultaten van participatietrajecten.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

1.2 De gemeente is toekomstbestendig, zelfstandig en daadkrachtig

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
1.2.1 Een goede samenwerking met buurgemeenten, de regio en verbonden partijen	1.2.1.1 We blijven actief bij het ontwikkelen en benutten van kansen in de regio.	continu
	1.2.1.2 Waar nodig overleggen we met buurgemeenten en regionale organisaties om beleidsmaatregelen onderling af te stemmen, gezamenlijke standpunten in te kunnen nemen en/of belangenbehartiging van de regio mogelijk te maken.	continu
	1.2.1.3 We laten taken uitvoeren door gemeenschappelijke regelingen en andere samenwerkingsverbanden wanneer dit de dienstverlening ten goede komt, de kwetsbaarheid vermindert en/of de kwaliteit en efficiëntie van de uitvoering vergroot.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
1.2.2 Een verantwoorde in- en uitvoering van beleid, wetgeving en regelingen	1.2.2.1 We bekijken op vaste tijden of de bestaande procedures nog bijdragen aan een goede, rechtvaardige, efficiënte en rechtmatige uitvoering.	continu
	1.2.2.2 Nieuwe wet- en regelgeving voeren we in op een manier die past bij de schaal en de samenleving van Neder-Betuwe.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
1.2.3 Onze verantwoordelijkheid nemen in crisissituaties	1.2.3.1 Als het Rijk een beroep op ons doet in tijden van crises (stikstof-, energie-, vluchtelingen- of andere) , zijn we bereid onze bijdrage te leveren.	continu
	1.2.3.2 De gemeente ondersteunt mensen in nood en stimuleert en faciliteert waar nodig particuliere initiatieven om vluchtelingen op te vangen.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		Voor de opvang van Oekraïense ontheemden is er een incidenteel voordeel van € 368.000. Vanwege de almaar dalende Rijksvergoeding was het onzeker of de Rijksvergoeding in 2025 dekkend zou zijn voor onze kosten. Er is daarom vanuit 2024 € 168.000 bestemd naar 2025. Inmiddels is duidelijk dat we het bestemde budget niet zullen aanwenden. Daarnaast hebben wij de beveiliging op enkele van onze locaties anders ingericht, waardoor we een incidentele besparing van € 200.000 hebben gerealiseerd.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
1.2.4 Een effectieve ondersteuning van de gemeenteraad	1.2.4.2 We onderzoeken wat er nodig is om de raadzaal een toekomstbestendige vergaderplek van de raad te laten zijn, met een uitstraling die bij onze raad en gemeente past.	2024 en verder

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Overige ontwikkelingen

Er zijn geen overige ontwikkelingen binnen dit programma.

Wat mag het kosten?

Programma: 1. Bestuur en Dienstverlening				
Bedragen x € 1.000,-	2025	2026	2027	2028
Mutaties per taakveld				
0.1 Bestuur				
0.2 Burgerzaken	109			
Totaal mutaties per programma	109			

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 50.000 en afgerond op € 1.000)

Taakveld 0.2 Burgerzaken (incidenteel nadeel € 109.000 voor 2025)

De organisatie van verkiezingen vraagt veel van gemeenten. Zeker wanneer deze onverwacht of tussentijds plaatsvinden, zoals nu het geval is met de verkiezing van de Tweede Kamer (29 oktober 2025). Dit zorgt voor een aanzienlijke extra belasting op de ambtelijke capaciteit. Binnen het team Gemeentewinkel is daarom dringend behoefte aan tijdelijke personele inzet ter ondersteuning van de reguliere werkzaamheden. Het betreft hier een incidenteel nadeel van € 24.000 voor 2025.

Aanvullend zijn vanuit de septembercirculaire nog aan middelen incidenteel beschikbaar gesteld ter hoogte van € 85.007. Voor meer informatie verwijzen wij u naar de raadsinformatiebrief septembercirculaire 2025. In totaliteit is derhalve sprake van een incidenteel nadeel van € 109.000 voor 2025.

Mutaties in reserves

Binnen dit begrotingsprogramma zijn er geen afwijkingen die betrekking hebben op mutaties in reserves.

Programma 2 Openbare orde en veiligheid

Missie

In Neder-Betuwe is het fijn wonen en leven. Veiligheid is een belangrijke voorwaarde om in vrijheid te kunnen leven. Het gaat hierbij zowel om de harde cijfers als het gevoel van veiligheid. We versterken onze veiligheid door in te zetten op het tegengaan van ondermijning, het versterken van onze politiecapaciteit, het voorkomen en bestrijden van mensenhandel en het tegengaan van uitbuiting van arbeidsmigranten.

Deze missie komt overeen met de vastgestelde visie in de Integrale Beleidsnota Sociaal Domein. De ambities en ontwikkelingen binnen dit programma komen deels terug in de nota of de bijbehorende uitvoeringsplannen.

Actuele kaderstellende beleidsnota's

- [Kadernota Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026 \(2023\)](#)
- [Jaarplan Veiligheid 2024-2025 \(2024\)](#)
- [Ontwerp Meerjarenbeleidplan 2024-2027 Politie Oost-Nederland \(2024\)](#)
- [Regionaal Beleidsplan Veiligheidsregio Gelderland-Zuid 2024-2027 \(2024\)](#)
- [Regionaal Risicoprofiel Veiligheidsregio Gelderland-Zuid 2024 \(2024\)](#)
- [Regionaal Crisisplan Veiligheidsregio Gelderland-Zuid 2024-2027 \(2024\)](#)
- [Generiek Rampbestrijdingsplan VRGZ \(2020\)](#)
- [Preventie- en Handhavingsplan middelgebruik Neder-Betuwe 2025-2028 \(2025\)](#)
- [Algemene Plaatselijke Verordening Neder-Betuwe 2025;](#)
- [Plan van aanpak Opgroeien in een Kansrijke Omgeving \(OKO\)](#)
- [Integrale Beleidsnota Sociaal Domein "Samen verder op de ingeslagen weg" 2025 - 2028 \(2024\)](#)

Ambities

2.1 Neder-Betuwe is een veilige gemeente om te wonen en te leven

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
2.1.1. Het gevoel van veiligheid wordt (samen met onze inwoners) versterkt	2.1.1.1 We werken integraal samen bij de uitvoering van de Kadernota Veiligheid 2023-2026.	2023-2026
	2.1.1.2 We ondersteunen initiatieven gericht op buurtpreventie.	continu
	2.1.1.3 We volgen en vertalen het landelijke beleid ten aanzien van vuurwerk. Vooralsnog ontwikkelen we geen eigen beleid voor een vuurwerkverbod.	continu
	2.1.1.4 We zetten ons in voor het behoud van de zondagsrust, onder andere ten aanzien van de openingstijden van winkels, het houden van evenementen en (infrastructurele) werkzaamheden.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
2.1.2 Het middelengebruik (alcohol, roken, drugs) onder onze (jonge) inwoners neemt af	2.1.2.2 We willen onze jeugd beschermen tegen middelengebruik door preventie en handhaving.	continu
	2.1.2.3 We zetten in op betere naleving van leeftijdsgrenzen en openingstijden bij alcoholverstrekkers.	continu
	<i>Dit beleidsdoel draagt ook bij aan de realisatie van ambitie 5.2: Inwoners van Neder-Betuwe leven gezond en zijn vitaal</i>	

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
2.1.3 Ondermijnende criminaliteit, uitbuiting en mensenhandel wordt voorkomen	2.1.3.1 We pakken productielocaties van verdovende middelen aan en bevorderen het bewustzijn van inwoners en ondernemers op signalen van (drugs)criminaliteit.	continu
	2.1.3.2 We verhogen de (digitale) weerbaarheid van onze samenleving.	continu
	2.1.3.3 We werken samen met bedrijven om mensenhandel en arbeidsuitbuiting actief tegen te gaan.	continu
	2.1.3.4 Preventie en voorlichting van gemeentelijke organisatie op het gebied van ondermijning via opleidingen en informatiebijeenkomsten.	continu
	2.1.3.5 Preventie en voorlichting naar inwoners, ondernemers en overige specifieke doelgroepen op het gebied van ondermijning.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

2.2 Inwoners van Neder-Betuwe kunnen vertrouwen op goede en tijdige hulp en ondersteuning van de hulpdiensten en BOA's

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
2.2.1 Bevordering van de openbare orde en veiligheid in Neder-Betuwe	2.2.1.1 We zetten in op optimale inzet van onze wijkagenten.	continu
	2.2.1.2 We evalueren jaarlijks de prioriteiten voor de inzet van de boa's.	jaarlijks

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		2.2.1.1 De zorgen over de capaciteit van de politie blijven continu aanwezig. De basisnorm is onvoldoende haalbaar binnen de totale politieorganisatie, dat geldt ook voor de eenheid Oost-Nederland en dus ook in Neder-Betuwe. Maar sinds de zomer van 2025 is een verbetering zichtbaar, doordat de vaste bezetting van het wijkagentschap volledig is ingevuld. Daarmee is de bezetting zo optimaal mogelijk. We blijven de bezetting monitoren en blijven hierover in gesprek met de politie.
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
2.2.2 Behoud van een goed functionerende (vrijwillige) brandweer	2.2.2.1 We zetten in op het behoud van de huidige korpsen en hun capaciteit.	continu
	2.2.2.2 We stimuleren het behoud van de jeugdbrandweer.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
2.2.3 Tijdige aanrijtijden en kwalitatief hoogwaardige ambulancedienst voor onze inwoners	2.2.3.1 We zetten in op betere aanrijtijden, binnen de normtijd van de ambulance.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Overige ontwikkelingen

Per 2024 is het project handhaving vakantieparken (vergunninggebonden toezicht en handhaving) in programma 2 ondergebracht. Dit project sluit aan bij de doelen uit programma 2. De financiële gevolgen van dit project n.a.v. de start in 2024 zijn opgenomen onder de paragraaf mag het kosten.

De wettelijke taak voor opvang van (zwerf)dieren is voor de gemeente Neder-Betuwe weggezet bij het dierenasiel in Tiel. Door forse toename van kosten en uitputting van een financieel legaat zijn de regionale partners verzocht om de bijdrage per inwoner te verhogen.

Wat mag het kosten?

Programma: 2. Openbare orde en veiligheid				
Bedragen x € 1.000,-	2025	2026	2027	2028
Mutaties per taakveld				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	8	8	8	8
1.2 Openbare orde en veiligheid	-65	155	253	18
Totaal mutaties per programma	-58	162	260	25

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 50.000 en afgerond op € 1.000)

Taakveld Openbare Orde en Veiligheid (voordeel € 65.000 in 2025, nadeel € 155.000 in 2026 en € 253.000 in 2027. Vanaf 2028 is er een structureel nadeel van € 18.000)

Vergunninggebonden toezicht en handhaving (incidenteel voordeel € 65.000 voor 2025, nadeel € 137.000 voor 2026 en € 235.000 voor 2027).

In februari en september 2024 heeft de raad budget beschikbaar gesteld voor het niet vergunninggebonden gebonden toezicht en handhaving van in totaal € 1.420.000 verdeeld over de jaren 2024 t/m 2026. Hiervoor worden dezelfde bedragen uit de algemene reserve onttrokken ter dekking van deze lasten. In 2024 is er een bedrag van € 193.000 uitgegeven en onttrokken aan de algemene reserve. De huidige opgenomen budgetten in de begroting 2025 (€ 615.000 in 2025 en € 305.000 in 2026) zijn herijkt naar de te verwachte uitgaven van het totale restant budget (€ 1.420.000 - € 193.000) over de jaren 2025 t/m 2027. Hierover bent u in de jaarstukken 2024 geïnformeerd. De onderstaande bedragen zijn nu als budget opgenomen:

- 2025: € 550.000
- 2026: € 442.000
- 2027: € 235.000

Bij de jaarstukken 2025 wordt duidelijk of het geraamde bedrag voor 2025 afdoende is en of de budgetten vanaf 2026 wederom herijkt dienen te worden.

Dit resulteert in een budgettair neutrale bijstelling in relatie tot de aanpassingen van de onttrekking aan de algemene uitkering binnen programma Algemene Dekkingsmiddelen, taakveld mutaties in reserves.

Tijdelijke Subsidieregeling verhuiskosten beëindiging permanente bewoning recreatieparken (budgettair neutraal 20.000 voor 2025 en 2026)

Bij de handhaving van de permanente bewoning op onze recreatieparken in de gemeente, lopen we tegen het probleem aan, dat bewoners die tevens eigenaar zijn van een recreatiechalet geen andere woning kunnen accepteren, omdat ze geen geld hebben voor de kosten die met de verhuizing te maken hebben. Geld is vaak wel aanwezig in de vorm van overwaarde van het chalet, maar die moet dan eerst worden verkocht. Voor deze overbruggingsperiode is een tijdelijke subsidieregeling bedacht waarbij er een lening wordt verstrekt die moet worden terugbetaald binnen 1 jaar of zoveel eerder als het chalet is verkocht.

Aanvullende kosten opvang dierenasiel Tiel (structureel nadeel vanaf 2026 € 18.000)

Neder-Betuwe heeft de wettelijke taak voor opvang van (zwerf)dieren. Dit is weggezet bij het dierenasiel in Tiel. Deze stichting heeft te maken met forse toegenomen kosten en uitputting van een financieel legaat. Voorstel bij de regionale partners om de opbrengsten te verhogen tot € 1,50 per inwoner. We betalen nu € 19.666,- We gaan naar € 37.500. Vanaf 2026 is dit een structurele verhoging van € 17.834,-

Kleine verschillen diverse taakvelden nadeel structureel 8.000

Kleine verschillen < 50.000 per taakveld behoeven geen toelichting

Mutaties in reserves

Binnen dit begrotingsprogramma zijn er geen afwijkingen die betrekking hebben op mutaties in reserves.

Programma 3 Fysieke leefomgeving

Missie

Neder-Betuwe is een veilige, schone, aantrekkelijke en gevarieerde gemeente en staat bekend als hét laanboomcentrum van Nederland en Europa. Wij werken samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties aan het behoud en de ontwikkeling van een duurzame, leefbare en vitale gemeente. De woningvoorraad is kwalitatief op orde en we stemmen die voortdurend af op de behoefte. We ontwikkelen de mobiliteit in onze gemeente zo, dat deze de bereikbaarheid, de verkeersveiligheid en de leefbaarheid versterkt.

Klimaatverandering is een urgent wereldwijd probleem. Onder invloed van klimaatverandering ontstaan maatschappelijke vraagstukken. De regierol om deze aan te pakken ligt voor een deel bij gemeenten. We werken daarom integraal aan een duurzame (lokale) leefomgeving en een gezonde leefstijl om daarmee onze bijdragen te leveren aan het beheersen van deze vraagstukken.

Actuele kaderstellende beleidsnota's

- [Beheerplan duurzaam meerjarig onderhoud gemeentelijke gebouwen 2022-2025](#)
- [Landschapsonwikkelingsplan \(LOP\) Neder-Betuwe 2022-2032](#)
- [Omgevingsplan](#)
- [Nota Bovenwijkse Voorzieningen 2024 deel A \(2024\), \(deel B, actualisatie 2025\)](#)
- [Omgevingsvisie Neder-Betuwe](#)
- [Verordening Commissie Ruimtelijke Kwaliteit](#)
- [Programma Wonen 2022-2030](#)
- [Nota grondbeleid \(2024\)](#)
- [Welstandsnota \(2011\)](#)
- [VTH beleid Rivierenland 2022 \(VTH: Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving\), Bijlage 1 \(Risicoanalyse\), Bijlage 2 \(Richtlijn geharmoniseerde sancties\)](#)
- [Verordening uitvoering en handhaving Omgevingsrecht Neder-Betuwe 2023](#)
- [Programma Riolerings en water 2024-2028 \(2023\)](#)
- [Integraal Beheerplan Openbare Ruimte 2021 \(IBOR\)](#)
- [Assetsheet Begraafplaatsen](#)
- [Programmaplan Duurzaamheid Neder-Betuwe 2022 \(2022\)](#)
- [Assetsheet Riolerings & Water \(Incl. Baggeren\)](#)
- [Klimaatnota Neder-Betuwe 2021-2025 \(2021\)](#)
- [Nota Honden\(poep\)beleid 2016 \(2016\)](#)
- [Beleidsvisie externe veiligheid Neder-Betuwe 2015-2018 \(2015\)](#)
- [Bodembelastingkaart \(actualisatie 2017\)](#)
- [Neder-Betuws Verkeer- en Vervoerplan beleidsrapportage \(2018\), \(achtergrondrapportage\)](#)
- [Speelruimteplan Neder-Betuwe 2024-2027 \(2024\)](#)
- [Vervangingsplan essentaksterfte 2019-2022 \(2019\)](#)
- [Uitvoeringsplan bomen Neder-Betuwe 2019 \(2019\)](#)
- [Beleidsplan huisvesting arbeidsmigranten 2020-2022 \(2019\)](#)
- [Woonwagengebeleid \(2020\)](#)

Ambities

3.1 Wonen voor iedereen

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
3.1.1 Betaalbaar wonen voor iedereen	3.1.1.1 We gaan kleinere en goedkopere woningen bouwen	continu
	3.1.1.2 We monitoren de lokale woningmarkt.	continu
	3.1.1.3 We borgen 30% sociale huurwoningen bij elk nieuwbouwproject en meer (10%) sociale koopwoningen.	continu
	3.1.1.6 We maken meerjarenafspraken met woningcorporatie Thuis voor de periode 2024 -2027.	2024-2027

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
3.1.2 Beschikbare woningen voor iedereen	3.1.2.1 We zoeken naar mogelijkheden voor het verbeteren van de doorstroming op de woningmarkt.	2025
	3.1.2.2 We doen onderzoek naar mogelijke oplossingen voor woonruimte van spoedzoekers.	afgerond
	3.1.2.3 We willen meer levensloopgeschikte of zorgwoningen bouwen.	continu
	3.1.2.4 We streven naar 50% toewijzing van woningen voor lokale behoefte.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
3.1.3 Vindbare woningen voor iedereen	3.1.3.1 We monitoren het aanbod in de vrije sector.	continu
	3.1.3.2 We onderzoeken hoe we eerder kunnen informeren over een sociale huurwoning en de wachtlijst.	afgerond
	3.1.3.3 We gaan voorlichting geven over levensloopbestendig wonen aan senioren.	continu
	3.1.3.4 We communiceren actief over woningbouw aan inwoners.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		3.1.3.1 Het is lastig te monitoren omdat vrije sectorwoningen niet door één partij worden verhuurd, zoals bij sociale huurwoningen. Er zijn diverse verhuurders, van beleggers en ontwikkelaars tot particulieren met een tweede woning. Er is geen overzicht van deze verhuurders, en doordat er geen systeem van verhuurvergunningen is, worden mutaties of nieuwe verhuringen ook niet gemeld.
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
3.1.4 Voldoende aanbod wonen dichtbij werk voor arbeidsmigranten	3.1.4.1 We realiseren voldoende nieuwe verblijfplaatsen voor arbeidsmigranten.	2023-2026
	3.1.4.2 We voeren een inventarisatie uit naar het aantal arbeidsmigranten bij agrariërs (short stay).	2024-2025
	3.1.4.3 We geven uitvoering aan het regionaal convenant arbeidsmigranten.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
3.1.5 Rekening houden met specifieke behoeften woonwagenebewoners	3.1.5.1 We realiseren dertien nieuwe standplaatsen voor woonwagenebewoners.	2024-2027

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		3.1.5.1 Er zijn belemmeringen ontstaan door spuitzones. We starten een onderzoek naar alternatieve locaties.
Tijd		3.1.5.1 Het onderzoek naar alternatieve locaties vraagt meer tijd. We verwachten de ambitie wel binnen de daarvoor gestelde tijd af te ronden.
Middelen		

3.2 In onze openbare ruimte is het heel, schoon en veilig en bereikbaar voor iedereen

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
3.2.1 Veilig en goed onderhouden wegennet	3.2.1.1 We continueren de uitvoering van het Neder-Betuws Verkeer- en Vervoerplan.	continu
	3.2.1.2 We realiseren een randweg Opheusden voor het ontlasten van de kern Opheusden en de ontsluiting van het Tree Valley Business Centre. Daarnaast creëren we de mogelijkheid om wijk Herenland aan te sluiten op de randweg.	2024-2027
	3.2.1.3 We volgen de ontwikkelingen rond de verbreding van de Rijnbrug	2024 e.v.
	3.2.1.4 We onderzoeken een betere ontsluiting van Ochten-Oost en -Noord.	2023 e.v.
	3.2.1.5 We onderzoeken een goede verbinding voor langzaam verkeer tussen Casterhoven en andere delen van het dorp Kesteren.	2024 e.v.

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
3.2.2 Goede bereikbaarheid openbaar vervoer	3.2.2.1 We lobbyen voor korte reistijden naar de centrumgemeenten.	2023 e.v.
	3.2.2.2 We zetten ons in voor behoud van goede en duurzame veerverbindingen.	2023 e.v.

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
3.2.3 Effectieve en efficiënte inrichting en beheer openbare ruimte	3.2.3.1 We gaan uitvoering geven aan het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR).	continu
	3.2.3.2 Bij nieuwbouwlocaties houden we rekening met voldoende en aaneengesloten speelplekken.	2025 en 2026
	3.2.3.3 We voeren een communicatiecampagne uit met het doel zwerfafval tegen te gaan.	2024 e.v
	3.2.3.4 We onderzoeken hoe we op een respectvolle manier voldoende ruimte kunnen houden op de gemeentelijke begraafplaatsen.	continu
	3.2.3.5 We onderzoeken hoe we de kwaliteit van het openbaar groen kunnen verbeteren tegen lagere beheerkosten.	continu
	3.2.3.6 We gaan uitvoering geven aan de 1e fase van het baggerplan voor de B- en C-watergangen.	afgerond
	3.2.3.7 We geven een vervolg aan de doorstart van het honden(poep)beleid	2023-2025
	3.2.3.8 We halen de beeldbepalende beheertaken weg bij AVRI-IBOR en gaan deze onder eigen regie uitvoeren.	2025 e.v.
	3.2.3.9 We geven uitvoering aan het Speelruimteplan 2024-2027 (11 speelplekken herinrichten)	2025
	3.2.3.10 We starten in 2025 met de revitalisering van de Nassaulaan, De Leede en Dichterswijk in Kesteren.	2025 e.v.

	3.2.3.11 We gaan de brug Betuwesingel Echteld vervangen.	2025-2026
	3.2.3.12 We gaan een voetgangersbrug met aansluitende paden, aanleggen (ommetje Casterhoven). Dit draagt ook bij aan de ambitie 4.2 We vergroten de aantrekkelijkheid van ons gebied voor inwoners en bezoekers	2025

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		3.2.3.9 De herinrichting van de speelplekken voor dit jaar loopt. De afronding vindt in 2026 plaats 3.2.3.12 Het werk is in voorbereiding genomen, de daadwerkelijke realisatie zal in 2026 plaatsvinden.
Middelen		3.2.3.5 Vanuit Avri IBOR zijn wij geconfronteerd met meer kosten dan begroot. Dit is het gevolg van de autonome ontwikkelingen. De afwijkingen vallen onder de taakvelden 2.1, 5.7 en 7.2 en worden nader toegelicht onder 'wat mag het kosten'.
		3.2.3.8 Vooruitlopend op het terughalen van de beeldbepalende beheertaken bij Avri per 2026, is besloten om in 2025 alvast drie contracten over te nemen. Omdat dit werk in 2025 al bij Avri komt te vervallen, zullen hiervoor in 2025 frictiekosten in rekening worden gebracht.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
3.2.4 Sober en doelmatig beheer gemeentelijke gebouwen	3.2.4.1 We voeren het Beheerplan duurzaam meerjarig onderhoud gemeentelijke gebouwen uit en dragen zorgen voor het dagelijks onderhoud en behandelen van klachten. meldingen en calamiteiten. <i>(Deze activiteiten zijn verder uitgewerkt in Programma 6.)</i>	2022-2025

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
3.2.5 De groene uitstraling van de gemeente verhogen	3.2.5.1 Om het aanzien rond de toegangswegen en dorpscentra te verhogen gaan wij het onderhoudsniveau van groen en verharding naar A niveau brengen/verhogen.	2025 e.v.

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

3.3 We willen een duurzame gemeente zijn, klaar voor de toekomst

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
3.3.1 Duurzame en gezonde leefstijl	3.3.1.1 We geven eenvoudige oplossingen voor een duurzame leefstijl. <i>(Meer over gezondheid vindt u terug onder ambitie 5.2 Inwoners van Neder-Betuwe leven gezond en zijn vitaal).</i>	2023-2026
	3.3.1.2 We realiseren meer openbare laadpalen voor elektrisch vervoer.	2023-2026

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
3.3.2 Verlagen van het energieverbruik	3.3.2.1 We stimuleren het gebruik van subsidieregelingen voor het uitvoeren van maatregelen die bijdragen aan een laag energieverbruik.	2023-2026
	3.3.2.2 We voeren onze Warmtetransitievisie uit.	2023-2026
	3.3.2.3 We zetten ons in voor de bestrijding van energiearmoede bij onze inwoners.	2023-2026
	3.3.2.4 Wij maken een energievise en programma warmte en energie	2024-2025
	3.3.2.5 Via de pilot Energie Expertteam Rivierenland ondersteunen wij samen met VNO NCW en S-tec ondernemers bij de verduurzamingsopgave.	2024 - 2026

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
3.3.3 Toekomstbestendige leefomgeving	3.3.3.1 We bevorderen een groene, schaduwrijke leefomgeving.	continu
	3.3.3.2 Bij de herinrichting van wijken treffen we klimaatbestendige maatregelen die zijn afgestemd op extremer weer.	continu
	3.3.3.3 We plaatsen meer groen in woonwijken, vooral met bomen.	2023-2026

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
3.3.4 Circulaire samenleving	3.3.4.1 We stimuleren hergebruik van verpakkingen (en het minder gebruik maken van wegwerpverpakkingen).	2023-2026
	3.3.4.2 We stimuleren de recycling van grondstoffen.	2023-2026
	3.3.4.3 We verminderen ons restafval.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
3.3.5 Nieuwe energievormen	3.3.5.1 We stimuleren het overschakelen van fossiele energie naar duurzame bronnen.	continu
	3.3.5.2 We zetten in om bij windmolens op land minimaal 50% ten goede te laten komen aan de lokale gemeenschap.	2023-2026
	3.3.5.3 We gaan in overleg om knelpunten op het elektriciteitsnet te verminderen en de situatie te verbeteren.	2023-2026
	3.3.5.4 We stimuleren innovatie samen met lokale ondernemers.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
3.3.6 Een klimaat-adaptief Neder-Betuwe	3.3.6.1 We intensiveren de samenwerking in regionaal verband, zodat we effectief kunnen werken en samen kansen verzilveren om Rijkssubsidies voor klimaatadaptatie binnen te halen.	2025 e.v.

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

3.4 We zorgen voor samenhang tussen de huidige omgevingskwaliteit en toekomstige functies ter vervulling van maatschappelijke behoeften

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
3.4.1 Gezonde en kwalitatieve leefomgeving	3.4.1.1 De bodemkwaliteit wegen we integraal mee. (aanvullingsspoor Bodem Omgevingswet).	2024 e.v.
	3.4.1.2 Actualiseren Welstandsnota.	2024 e.v.
	3.4.1.3 We hebben zorg voor een schone lucht.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		3.4.1.2 Het actualiseren van de Welstandsnota is uitgesteld naar 2026. Door de hoeveelheid lopende projecten is prioritering aangebracht. Het uitstel heeft geen gevolgen, omdat de huidige Welstandsnota nog steeds van kracht is.
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
3.4.2 Omgaan met de schaarse ruimte	3.4.2.1 Keuzes maken welke functies wel/niet in het buitengebied.	2024 e.v.
	3.4.2.2 Regionaal samenwerken aan complexe opgaven.	2024 e.v.
	3.4.2.3 De gemeente draagt als stakeholder bij aan een integrale afweging voor de drinkwaterreserveringsgebieden.	2024 e.v.

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
3.4.3 Planvorming en regels Omgevingswet op orde	3.4.3.1 Eén gemeentedeckend Omgevingsplan in fases.	2024 e.v.
	3.4.3.2 Juridische regels omzetten in 'toepasbare regels': gebruiksvriendelijk en leesbaar.	2024 e.v.
	3.4.3.4 We gaan (bestaande) regelgeving en (lokale) beleidsdoelen vertalen naar toepasbare regels in het omgevingsplan.	2025 e.v.

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		3.4.3.1 Als gemeente zijn we voor onderdelen van het Omgevingsplan, zoals de geometrieën, afhankelijk van externe leveranciers. Voor veel marktpartijen is deze materie nieuw en complex, waardoor de kwaliteit van de aangeleverde deelproducten niet op het gewenste niveau is. Dit zorgt opnieuw voor vertraging bij het Omgevingsplan voor het deelgebied Kernen. Het Omgevingsplan voor het deelgebied Buitengebied is inmiddels aanbesteed en de inventarisatie is gestart. De transitie naar één gemeentedeekkend Omgevingsplan loopt tot 1 januari 2032. We verwachten deze transitie binnen die termijn volledig te hebben afgerond.
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
3.4.4 Nuchter natuur- en stikstofbeleid	3.4.4.1 Toekomstperspectief bieden voor agrariërs, met ruimte voor bedrijfsontwikkeling en innovatie.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
3.4.5 Werkende en werkbare digitale systemen	3.4.5.2 Een stabiele en functionele (regionale) keten van systemen.	2024-2025

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Overige ontwikkelingen

Nieuwe doorlooptijd voor subsidieregeling verduurzaming koopwoningen

De gemeentelijke subsidieregeling verduurzamen van koopwoningen (NBVK) heeft een nieuwe doorlooptijd gekregen (t/m dec 2029). Hiermee is de subsidieregeling gelijkgetrokken met de subsidieregeling van het Nationaal Isolatie Programma (NIP). Door aan te sluiten bij de NIP-subsidie wordt een hogere conversie van de NBVK-subsidie verwacht. Op dit moment is dit al terug te zien in de aantallen. Gemeente Neder-Betuwe loopt ten opzichte van andere gemeenten in de regio het verst voorop met de uitgegeven subsidies.

Wat mag het kosten?

Programma: 3. Fysieke Leefomgeving				
Bedragen x € 1.000,-	2025	2026	2027	2028
Mutaties per taakveld				
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden				
2.1 Verkeer en vervoer	191			
2.2 Parkeren				
2.3 Recreatieve havens				
2.5 Openbaar vervoer				
5.5 Cultureel erfgoed				
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	343	73	25	25
7.2 Riolering	43			
7.3 Afval				
7.4 Milieubeheer	-405	450	250	250
7.5 Begraafplaatsen en crematoria				
8.1 Ruimte en leefomgeving	110	-247	-566	14
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-749	749		
8.3 Wonen en bouwen	-150	-500	-500	-500
Totaal mutaties per programma	-617	525	-791	-211

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 50.000 en afgerond op € 1.000)

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer (incidenteel nadeel € 191.000 voor 2025)

Vorbereiding aanleg rondweg Ochten (incidenteel nadeel € 25.000 voor 2025)

Het college stemde op 28 januari 2021 in met de bestuursopdracht 'Businesscase gebiedsvisie Ochten Oost'. Voor het uitvoeren van een onderzoek naar een alternatieve ontsluiting voor Ochten Oost was € 250.000 beschikbaar gesteld. De uitvoering van de opdracht loopt over meerdere jaren. Van het budget resteerde eind 2024 € 42.000, maar dit is niet overgeheveld naar 2025. Tot nu toe is in 2025 € 17.000 besteed aan een verkeerskundig onderzoek en een variantenstudie. De concept-gebiedsvisie is gereed en de participatie heeft plaatsgevonden. De besluitvorming over de gebiedsvisie (inclusief tracé) is gepland voor begin 2026. Daarom wordt voorgesteld € 25.000 beschikbaar te stellen voor 2025 om de werkzaamheden voort te zetten.

Werkbegroting Avri IBOR 2025 (incidenteel nadeel € 91.000 voor 2025)

Avri IBOR heeft de werkbegroting 2025 aangepast. In deze begroting zijn kostenstijgingen zichtbaar, zoals indexatie, hogere kosten voor Werkzaam, hogere energiekosten en de nieuwe systematiek voor de berekening van de overhead wat resulteert in een toename van € 91.000.

Nota Kostenverhaal 2025 (incidenteel nadeel € 75.000 voor 2025)

De nota Kostenverhaal is in 2025 geactualiseerd. Vanuit de reserve Bovenwijkse Voorzieningen vindt een bijdrage plaats voor verkeerskundige aanpassingen bij het MFC Dodewaard. Dit wordt budgettair neutraal verwerkt. Overige toelichting op de Nota Kostenverhaal vindt u onder het kopje van de Reserves.

Taakveld 2.5 Openbaar vervoer (incidenteel nadeel € 20.000 voor 2025, incidenteel voordeel € 20.000 voor 2025)

Vernieuwen aanlegsteiger voetveer Druten - Dodewaard

Aan de Dodewaardse zijde van de Waal moet de aanlegsteiger vernieuwd worden voor het voetveer Druten - Dodewaard. De totale kosten voor deze vernieuwing zijn € 80.000. Gemeente Neder-Betuwe heeft bij de provincie subsidie aangevraagd (Routeprogramma Recreatie en Toerisme) en de beschikking is eind september toegekend waardoor de provincie de helft van de kosten voor haar rekening zal nemen. Per gemeente blijft er een bedrag over van € 20.000. Dit bedrag wordt gefinancierd vanuit de bijdragen van de vele bedrijven die zich hebben verbonden als 'vriend van het voetveer'. Hiermee verloopt de vernieuwing budgettair neutraal.

Taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie (incidenteel nadeel € 343.000 voor 2025)

Frictiekosten Avri 2025 (incidenteel nadeel van € 50.000 in 2025)

De gemeenteraad besloot eind september 2024 om de beeldbepalende groenbeheertaken en gladheidsbestrijding per 1 januari 2026 van Avri over te nemen. Vooruitlopend daarop is besloten om in 2025 al een drietal contracten over te nemen.

Omdat dit werk al in 2025 bij Avri wegvalt, stelt Avri dat er ook al in 2025 frictiekosten zijn. De raming van € 50.000 wordt begroot.

Werkbegroting Avri IBOR 2025 (incidenteel nadeel € 233.000 voor 2025)

Avri IBOR heeft de werkbegroting 2025 aangepast. In deze begroting zijn kostenstijgingen zichtbaar, zoals indexatie, hogere kosten voor Werkzaamheden, hogere energiekosten en de nieuwe systematiek voor de berekening van de overhead wat resulteert in een toename van € 233.000.

Nota Kostenverhaal 2025 (incidenteel nadeel € 60.000 voor 2025, incidenteel voordeel van € 73.000 in 2026 en vanaf 2026 tm 2028 een nadeel van € 25.000 per jaar)

De nota Kostenverhaal is in 2025 geactualiseerd. Dit wordt budgettair neutraal verwerkt. Overige toelichting op de nota Kostenverhaal vindt u onder het kopje van de Reserves.

Taakveld 7.2 Riolering (incidenteel nadeel van € 156.000 in 2025, incidenteel voordeel van € 113.000 in 2025)

PRW onderhoud inhuur derden (incidenteel nadeel van € 63.000, incidenteel voordeel van € 63.000 in 2025)

In 2025 is tariefdifferentiatie op de rioolheffing ingevoerd. Dit heeft veel voorbereiding vereist. Van oorsprong zou de voorbereiding voor een groot deel uit uren van vaste medewerkers komen. Dit is qua capaciteit niet mogelijk gebleken. Er is beleidsmatige ondersteuning ingehuurd en ondersteuning voor de heffingsambtenaren. Hierdoor zijn de kosten hoger dan geraamd. Dekking vindt plaats door een onttrekking uit de voorziening Riolering.

PRW reparaties/ onvoorzien (incidenteel nadeel van € 50.000 in 2025, incidenteel voordeel van € 50.000 in 2025)

De onvoorziene werkzaamheden zijn uitgevoerd volgens het geraamde budget. De overschrijding die is ontstaan, komt door een reservering voor nog uit te voeren werkzaamheden aan de Cuneraweg in Ochten. Het gaat om het renoveren van twee putten en het vervangen van twee rioolstrengen, voor een totaalbedrag van € 50.540. Deze werkzaamheden waren eerst gepland voor 2024, maar zijn uitgesteld omdat de rioolrenovatie aan de Walenhoekseweg/Cuneraweg eerst afgerond moest worden. De werkzaamheden worden dit jaar uitgevoerd, waardoor er een overschrijding is. De kosten worden gedekt door een onttrekking uit de voorziening Riolering.

Werkbegroting Avri IBOR 2025 (incidenteel nadeel € 43.000 voor 2025)

Avri IBOR heeft de werkbegroting 2025 aangepast. In deze begroting zijn kostenstijgingen zichtbaar, zoals indexatie, hogere kosten voor Werkzaamheden, hogere energiekosten en de nieuwe systematiek voor de berekening van de overhead wat resulteert in een toename van € 43.000.

Taakveld 7.4 Milieubeheer (incidenteel nadeel € 405.000 voor 2025, voor 2026 € 450.000, vanaf 2026 een structureel nadeel t/m 2028 van € 250.000 per jaar)

Klimaatadaptatie 2025 (incidenteel voordeel in 2025 van € 55.000)

Verleden jaar hebben wij budget overgeheveld naar het huidige boekjaar in verband met vertraging in de uitvoeringswerkzaamheden. Dit is per abuis tweemaal (dubbel) in de administratie verwerkt. Dit leidt tot een incidenteel voordeel van € 55.000

Wijziging verstrekken middelen aan Energieloket gemeentelijke subsidieregulering verduurzaming van koopwoningen (NBVK) (incidenteel voordeel in 2025 en 2026 van € 500.000 per jaar, structureel nadeel van € 250.000 van 2027 en 2028 van € 250.000 per jaar)

Voor de gemeentelijke subsidieregulering verduurzaming van koopwoningen (NBVK) is 1 miljoen euro gereserveerd van de precariogelden. Door het verlengen van de uitvoeringstermijn van de gemeentelijke subsidieregulering naar 31 december 2029 worden de tranches opnieuw ingedeeld. In 2025 verstrekken we niets. Er zijn nog voldoende middelen beschikbaar bij het Energieloket om subsidies aan bewoners te kunnen verstrekken. Vanaf 2026 verstrekken we tot aan 2029 ieder jaar € 250.000 aan het Energieloket. Dit is een wijziging ten opzichte van de huidige financiële begroting waarin in 2025 en in 2026 € 500.000 verstrekt zou worden. Dit wordt budgettair verrekend via de algemene reserve (taakveld 0.10)

Milieubeheer (incidenteel nadeel in 2025 van € 150.000)

Er is een nadeel van € 150.000 vastgesteld op het budget Milieubeheer. Het bedrag van € 150.000 was begroot onder taakveld 8.3 in plaats van onder taakveld 7.4 Milieubeheer, dit is nu gecorrigeerd.

Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) (incidenteel voordeel in 2025 van € 717.000, incidenteel nadeel in 2025 van € 717.000)

Eind 2024 ontvingen wij de herziene beschikking Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat en energiebeleid. Het ontvangen SpUK bedrag was nog niet opgenomen in de begroting 2025. De lasten zijn hiermee tevens verhoogd.

Taakveld 8.1 Ruimte en leefomgeving (incidenteel nadeel € 110.000 voor 2025, voor 2026 een incidenteel nadeel van € 247.000, voor 2028 een incidenteel nadeel van € 566.000 en voor 2029 een incidenteel voordeel van € 14.000)

Invoering omgevingswet (incidenteel nadeel van € 50.000 voor 2025)

Begin 2025 is een inschatting gemaakt welke financiële middelen er nodig zijn voor werkzaamheden in het kader van de Omgevingswet. Op basis van de verwachte kosten voor de rest van 2025 blijkt dat er onvoldoende financiële middelen uit de reserve Omgevingswet worden onttrokken. Daarom wordt voorgesteld om € 50.000 extra uit de reserve te onttrekken, zodat alle nog te verwachten kosten in 2025 kunnen worden betaald uit het budget Invoering Omgevingswet. Wanneer de middelen niet helemaal nodig zijn, wordt alleen het bedrag van de werkelijke uitgaven uit de reserve gehaald. Als de begrote onttrekking echter niet genoeg blijkt te zijn, kunnen, binnen de wettelijke regels, extra middelen worden onttrokken tot het niveau van de uitgaven in 2025. Per saldo een budgettair neutraal effect.

Project Ochten Triangel Vahstal (incidenteel nadeel van € 85.000 voor 2025)

Voor deze eerder afgesloten overeenkomst zijn kosten gemaakt die niet op de initiatiefnemer kunnen worden verhaald. Door lopende juridische procedures rond dit project stagneert de voortgang, waardoor juridische kosten, kosten voor externe adviseurs en ambtelijke uren worden gemaakt die niet verhaalbaar zijn. Wij verzoeken daarom om een bedrag van € 85.000 beschikbaar te stellen ter dekking van deze kosten.

Vorbereidingskosten windpark Echteld Lienden (incidenteel nadeel van € 10.000 in 2025)

In 2022 heeft Vattenfall bij de provincie Gelderland een verzoek ingediend voor de ontwikkeling van een windpark, dat deels op het grondgebied van onze gemeente ligt en de vervanging van de bestaande molens langs de A15 omvat. Omdat de provincie bij een project van deze omvang het bevoegde gezag is, heeft de gemeente geparticipeerd in de projectorganisatie en ook in de participatie van de omgevingsadviesraad, om de belangen van de gemeente en inwoners te behartigen. In het jaarverslag 2024 is gemeld dat de plankosten € 65.000 zijn. Inmiddels zijn aanvullende kosten gemaakt van € 10.000. De provincie is gevraagd deze te vergoeden, maar heeft aangegeven dat dit niet mogelijk is omdat de gemeente niet het bevoegde gezag is. Hierdoor komen deze kosten ten laste van de gemeente. De planvorming is grotendeels afgerond; de procedure bij de Raad van State loopt nog. Wij verwachten dat de inzet tijdens deze fase beperkt zal zijn.

Nota kostenverhaal 2025 (incidenteel voordeel € 35.000 voor 2025, voor 2026 een incidenteel nadeel van € 247.000, voor 2028 van € 566.000 en voor 2029 een incidenteel voordeel van € 14.000)

De nota Kostenverhaal is in 2025 geactualiseerd. Dit wordt budgettair neutraal verwerkt. Overige toelichting op de nota Kostenverhaal vindt u onder het kopje van de Reserves.

Taakveld 8.2 Grondexploitatie (incidenteel voordeel € 749.000 voor 2025, incidenteel nadeel € 749.000 voor 2026)

Op basis van de vaststellingsovereenkomst Casterhoven krijgt de gemeente een bijdrage die is verdeeld in twee fasen. De eerste fase van € 390.000 euro is ontvangen in 2022, de tweede fase van € 515.000 euro is ontvangen in 2023. Nog niet alle werkzaamheden betreffende Casterhoven zijn uitgevoerd. Het resterende bedrag van € 749.000 euro wordt meegenomen naar het volgend boekjaar. Dit wordt budgettair neutraal verwerkt in deze 2e bestuursrapportage en 0.10 Mutaties en Reserve.

Taakveld 8.3 Wonen en bouwen (incidenteel voordeel € 150.000 voor 2025 en vanaf 2026 een structureel voordeel van € 500.000)

Toezicht, controle en handhaving WABO-taken

Er is een voordeel van € 150.000 vastgesteld op het budget Toezicht, controle en HH WABO-taken (ook wel het vrijeveldtoezicht). Het bedrag van € 150.000 was begroot onder taakveld 8.3 in plaats van onder taakveld 7.4 Milieubeheer, dit is nu gecorrigeerd.

SpUk NIP/LAIK (incidenteel voordeel in 2025 van € 609.000, incidenteel nadeel in 2025 € 609.000)

In 2023 is het Nationaal Isolatie Programma Lokale Aanpak Isolatie Koopwoningen (NIP/LAIK) van start gegaan. Er is in een derde tranche een extra rijksbijdrage beschikbaar gesteld van € 609.000. Deze extra middelen zijn aan ons uitbetaald en de lasten zijn hiermee tevens verhoogd.

Realisatiestimulans (structureel voordeel van € 500.000 vanaf 2026)

Het ministerie van VRO heeft aangekondigd met ingang van dit jaar een Realisatiestimulans te verstrekken. Doel hiervan is ervoor te zorgen dat wonen betaalbaar blijft. De realisatiestimulans is van toepassing op alle betaalbare woningen, zowel sociale huur, middenhuur als betaalbare koop. Een woning komt in aanmerking nadat de start bouw daadwerkelijk heeft plaatsgevonden. De regeling start in 2025 met een looptijd van 5 jaar. De uitbetaling vindt steeds plaats in het jaar nadat de bouw gestart is. De laatste uitbetaling vindt dus in 2030 plaats. Per woning is een bedrag van € 7000 beschikbaar.

Volgens de afspraken in de Woondeal realiseren we 1019 woningen in 6 jaar oftewel 172 woningen per jaar. Hiervan moet twee derde deel in de categorie betaalbaar vallen en komen daarmee voor de regeling in aanmerking. Indien we dit weten te realiseren en voldoen aan de overige voorwaarden dan resulteert dit in een totale bijdrage van ruim 5 miljoen.

Hoe we als gemeente de start bouw moeten registreren is nog niet bekend en het is ook nog niet bekend hoe we de regeling kunnen aanvragen. Het ministerie moet nog met nadere instructies komen. Welke voorwaarden er gelden voor de woningen voor ouderen, in kwetsbare gebieden en extra uitvoeringskracht is ook nog niet bekend. Het ministerie moet hiervoor nog met de voorwaarden en eisen komen.

Rekening houdende met de ongewisheid van de voorwaarden hebben we daarom voorlopig Eur. 500.000 per jaar (ingaaende 2026) begroot als zijnde de te ontvangen realisatiestimulans (72 woningen die voldoen aan de voorwaarden per jaar).

Investeringen

Programma:3 Fysieke Leefomgeving				x € 1.000			
Beschikbaar gestelde investering (lopend/toekomstig)		Start jaar	Jaar van Realisatie	Investerings- bedrag	Voortgang Realisatie		
					Resultaat	Tijd	Middelen
Lopende investeringen:							
	Uniforme schoolzones 2024	2024	2025	344			
Toelichting: Momenteel zijn we bezig met de aanbesteding. We verwachten nog dit jaar te kunnen starten met de uitvoering. Realisatie in 2025 is niet meer haalbaar.							
	Uniforme schoolzones 2025	2025	2026	170			
	Uniforme schoolzones 2026	2025	2026	85			
	Hoofdstraat, Fruitstraat- rotonde Broekdijk	2021	2025	200			
Toelichting: het project is in voorbereiding; uitvoering in 2027							
	Welysestraat (Wely)	2021	2025	75			

<i>Toelichting: planvorming nog dit jaar, maar uitvoering zal 2026 worden</i>						
Wijk De Leede - oud Kesteren	2025	2026	75			
<i>Toelichting: Deze werkzaamheden worden gecombineerd met andere civiele werkzaamheden, waar we afhankelijk van zijn. Uitvoering wordt medio 2027.</i>						
Fietsbrug Meersteeg (Echteld)	2021	2025	200			
Spoorstraat (Kesteren)	2025	2026	200			
<i>Toelichting: het project is in voorbereiding; uitvoering in 2027.</i>						
Molenstraat-Heuningstraat (IJzendoorn)	2024	2026	250			
Dorpsstraat (IJzendoorn)	2026	2026	40			
Wijk Kesteren (Dichterswijk/Romeinsebuurt)	2021	2026	1.800			
Nassaulaan eo Kesteren	2022	2028	590			
Vervanging afvalbakken	2024	2026	255			
Vervangen lichtmasten ikv verduurzaming 2023	2023	2025	127			
Vervangen lichtmasten ikv verduurzaming 2024	2024	2025	140			
Vervangen armaturen ikv verduurzaming 2021	2022	2025	173			
Vervangen armaturen ikv verduurzaming 2022	2024	2026	173			
Vervangen armaturen ikv verduurzaming 2023	2024	2026	173			
Vervangen armaturen ikv verduurzaming 2024	2024	2026	173			
Herinrichting buitenruimte dorps huis IJzendoorn	2022	2026	300			
Vorbereidingskrediet Randweg Opheusden	2021		891			
Aankoop strategische gronden Randweg Opheusden	2022-'26		5.730			
Vervanging heesters/bodembedekkers	2023	2025	52			
Vervanging plantvakken	2023	2025	103			
Bermverharding 2023-2025	2023	2026	450			
Adaptieve klimaatmaatregelen 2022	2022	2025	215			
Adaptieve klimaat maatregelen 2023	2023	2024	215			
Renovatie drukrioolgemalen (pompen) 2024-2028 15jr	2024	2027	735			
Renovatie drukrioolgemalen (kasten) 2024-2028 30jr	2024	2027	315			
Renovatie drukrioolgemalen (pompen) 2024-2028 15jr	2024	2027	282			
Renovatie rioolgemalen (kasten) 2024-2028 30jr	2024	2027	121			
Vervanging Riolering 2024-2028 60jr	2024	2028	100			
Nassaulaan - Kesteren 2020	2022	2027	590			
De Leede II - Kesteren 2021	2024	2028	1.116			
Riolering Dichterswijk/Romeinsebuurt - Kesteren 2021	2022	2026	2.654			
Speelruimteplan 2024	2024	2025	198			
<i>Toelichting: Uitvoering is vertraagd, gereed in 2025.</i>						
Voetgangersbrug Casterhoven	2025	2025	175			
<i>Toelichting: het project is in voorbereiding, uitvoering vindt plaats in 2026.</i>						
Eldik, diverse wegen	2026	2026	50			
Oude Broekdijk (Kesteren)	2027	2027	32			
44 RI-straat (Ochten)	2026	2027	40			
Vervangen armaturen ikv verduurzaming 2025	2025	2027	173			
Vervangen armaturen ikv verduurzaming 2026	2026	2027	173			
Vervangen armaturen ikv verduurzaming 2027	2027	2027	173			
Groene uitstraling gemeente	2025	2028	600			
Groen Nassaulaan Kesteren	2025	2028	14			
B Urnenmuur Marktstraat	2025	2025	40			
Speelruimteplan 2025	2025	2026	503			
<i>Toelichting: De verwachte oplevering is in 2026.</i>						
Realisatie skatevoorziening		2026	150			
<i>Toelichting: Project loopt iets achter op planning, waardoor werkelijke realisatie in 2026 plaatsvindt</i>						
Realisatie inrit verkeer voor skatevoorziening		2026	50			
<i>Toelichting: Project loopt iets achter op planning, waardoor werkelijke realisatie in 2026 plaatsvindt</i>						

Toekomstige investeringen:							
	Riolering Walenhoekseweg Ochten			240			
	Riolering Rehab Bagijnestraat Ochten	2026	2029	215			
	Wegen Rehab Bagijnestraat	2026	2029	135			
	Groen Rehab Bagijnestraat Ochten	2026	2029	160			
	Riolering Rehab Molendam Ochten	2027	2030	40			
	Wegen Rehab Molendam Ochten	2026	2030	175			
	Groen Rehab Molendam Ochten	2027	2030	25			
	Riolering Rehab Fruitstraat Kesteren	2026	2030	850			
	Verkeer Rehab Fruitstraat Kesteren	2026	2029	20			
	Wegen Rehab Fruitstraat Kesteren	2026	2029	270			
	Groen Rehab Fruitstraat Kesteren	2026	2029	40			
	Riolering Rehab Schenkhofstraat Kesteren	2026	2029	335			
	Wegen Rehab Schenkhofstraat Kesteren	2026	2029	355			
	Groen Rehab Schenkhofstraat Kesteren	2026	2029	110			
	Verkeer Rehab De Leede Kesteren	2025	2028	75			
	Wegen Rehab De Leede Kesteren	2025	2028	722			
	Groen Rehab De Leede Kesteren	2025	2028	170			
	Verkeer Rehab Dichterswijk/Romeinsebuurt Kesteren	2025	2028	10			
	Groen Rehab Dichterswijk/Romeinsebuurt Kesteren	2025	2028	15			
	Riolering Rehab Dodewaard Zuid	2027	2030				
	Wegen Rehab Dodewaard Zuid	2027	2030				
	Groen Rehab Dodewaard Zuid	2027	2030				
	Riolering Rehab IJzendoorn Oud	2028	2031				
	Verkeer Rehab IJzendoorn oud	2028	2031				
	Wegen Rehab IJzendoorn oud	2028	2031				
	Groen Rehab IJzendoorn	2026	2029				
	Startersleningen	2014	-	-116			
	Duurzaamheidsleningen - Toekomstig wonen en wonen VVE	2019 2023	-	1.753			
	Duurzaamheidsleningen - SVn			-94			
	Totaal investeringsbedragen financieel vaste activa			26.987			

Mutaties reserves

Programma 3 Mutaties in reserves					
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 50.000)		2025	2026	2027	2028
0.10	reserve Omgevingswet	90	0	0	0
0.10	reserve Bovenwijkse Voorzieningen	59	215	997	-956
0.10	reserve Financiële bijdragen	17	-8	319	-33
0.10	reserve Kapitaallasten	-177	-253	-750	950
0.10	reserve toekomstige afschrijvingen	35	0	0	0
Totaal		24	-46	566	-39

Binnen dit begrotingsprogramma zijn er geen afwijkingen die betrekking hebben op mutaties in reserves.

Invoering omgevingswet (incidenteel nadeel van € 50.000 voor 2025)

Begin 2025 is een inschatting gemaakt welke financiële middelen er nodig zijn voor werkzaamheden in het kader van de Omgevingswet. Op basis van de verwachte kosten voor de rest van 2025 blijkt dat er onvoldoende financiële middelen uit de reserve Omgevingswet worden onttrokken. Daarom wordt voorgesteld om €50.000 extra uit de reserve te onttrekken, zodat alle nog te verwachten kosten in 2025 kunnen worden betaald uit het budget Invoering Omgevingswet. Dit wordt budgettair neutraal verwerkt in deze 2e bestuursrapportage.

Nota kostenverhaal 2025

Op basis van de Omgevingswet moet de gemeente haar kosten voor ruimtelijke ontwikkeling (deels) verhalen op partijen die baat hebben bij deze gemeentelijke investeringen. In de Nota Kostenverhaal formuleren we beleid over de manier waarop kostenverhaal plaatsvindt (methodiek), om welke gemeentelijke investeringen het gaat en wat hiervan de financiële consequenties zijn (toepassing).

Met vaststelling van de Nota is een duidelijke basis voor het vragen van een bijdrage aan een initiatiefnemer gelegd en de omvang daarvan. Er vloeien uit de actualisatie van deel B deze Nota zelf geen directe financiële consequenties voor de gemeentelijke begroting voort. Eventuele bijdragen die vanuit de algemene reserve van de gemeente moeten komen ten aanzien van verschillende voorzieningen en investeringen vragen we via de reguliere weg bij de raad aan (begroting, Bestuursrapportage, kadernota e.d.).

De te ontvangen en uit te geven bijdragen zoals omschreven in de nota zijn wel van invloed op de stand van de reserves. Daarom worden de inkomsten en uitgaven die gepland staan voor 2025 verwerkt in deze bestuursrapportage. Op basis van de Nota Kostenverhaal zijn de mutaties op de reserves Omgevingswet, Bovenwijkse voorzieningen, Financiële bijdrage, Kapitaallasten en toekomstige afschrijvingen bijgesteld.

Programma 4 Economie

Missie

De komende jaren investeren we verder in een goed ondernemersklimaat, een goede ondernemersdienstverlening en een goede kwaliteit van onze werklocaties. We willen daarmee welvaart en werkgelegenheid behouden en bevorderen. Lokale ondernemers verdienen onze speciale aandacht. Zij zijn immers belangrijk voor de leefbaarheid en het voorzieningenniveau in onze dorpen. Recreatie en toerisme zijn belangrijk voor onze gemeente en de omliggende regio. Ook dat levert een bijdrage aan het behoud van het voorzieningenniveau in de kernen. We stimuleren activiteiten op het gebied van toerisme en recreatie en richten ons op het aantrekken van meer recreanten. De agrarische sector steunen wij. Waar mogelijk ondersteunen we innovatie.

Actuele kaderstellende beleidsnota's

- [Neder-Betuws Verkeer-en Vervoerplan, beleidsrapportage \(2018\)](#), ([achtergrondrapportage](#))
- [Detailhandelsstructuurvisie Neder-Betuwe \(2016\)](#)
- [Kadernota basismobiliteit \(2017\)](#)
- [Intergemeentelijke Strategische Visie Laanboomcentrum Betuwe \(2015\)](#)
- [Regionaal Ambitiedocument 2022-2025](#)
- [Ruimtelijke Strategische Visie Regio Rivierenland \(2019\)](#)
- [Regionaal Programma Werklocaties 2019-2024 \(2020\)](#)
- [Structuurvisie Agro Business Centre Opheusden \(2014\)](#)
- [Ruimtelijk Kwaliteitskader Agro Business Centre Opheusden \(2017\)](#)
- [Beleidsrichtlijnen Kantoren op bestaande bedrijventerreinen \(2020\)](#)
- [Omgevingsvisie](#)
- [Programma Economie 2024-2028](#)

Ambities

4.1 We zorgen voor een veerkrachtige economische structuur

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
4.1.1 Goed ondernemersklimaat	4.1.1.1 We versterken de ondernemersdienstverlening.	continu
	4.1.1.2 We werken planmatig aan de versterking van de lokale economie.	continu
	4.1.1.3 We bevorderen een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. <i>(Dit draagt ook bij aan 6.1 Goed en passend onderwijs voor alle inwoners in Neder-Betuwe).</i>	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
4.1.2 Ondersteuning en innovatie agrarische sector	4.1.2.1 We nemen deel aan het Laanboompact en voeren projecten uit.	2024 e.v.
	4.1.2.3 We stimuleren biodiversiteit. <i>(Dit wordt verder uitgewerkt in ambitie 4.2).</i>	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
4.1.3 Goed vestigingsklimaat	4.1.3.1 We maken ons sterk voor (uitbreidings)ruimte voor onze lokale ondernemers.	continu
	4.1.3.2 We plannen een voldoende aanbod van nieuwe bedrijventerreinen binnen onze mogelijkheden.	continu
	4.1.3.3 We zorgen ervoor dat onze bedrijventerreinen duurzaam en toekomstbestendig zijn.	continu
	4.1.3.4 We gaan verder met de planvorming van fase 2 van het Tree Valley Business Centre.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
4.1.4 Florerende dorpen en kernen	4.1.4.1 We zetten actief in op de winkelconcentratieplannen.	continu
	4.1.4.2 We hebben een faciliterende rol bij het voorzieningenniveau in de dorpen.	continu
	4.1.4.3 We faciliteren de initiatiefnemers in het centrum van Ochten bij de herontwikkeling van een nieuwe supermarkt, een dorpshuis en de toevoeging van nieuwe centrumfuncties. We investeren in de herinrichting van de openbare ruimte zodat het plein een kwaliteitsverbetering ondergaat.	2023 e.v.

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
4.1.5 Afstemming met regionale economische agenda	4.1.5.1 Als regiogemeente zijn we betrokken bij de uitvoering van het Regionaal Economisch Ambitiedocument.	2023 e.v.

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

4.2 We vergroten de aantrekkelijkheid van ons gebied voor inwoners en bezoekers

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
4.2.1 Goed omgaan met ons (cultureel) erfgoed	4.2.1.1 We maken de beschikbare informatie over ons erfgoed toegankelijk.	2025
	4.2.1.2 We herijken de gemeentelijke monumentenlijst en voegen waardevol landschap en ensembles toe.	2024-2025
	4.2.1.3 We benutten kansen die erfgoed biedt.	continu
	4.2.1.4 We borgen ons erfgoedbeleid in regels in het nieuwe Omgevingsplan.	2024 e.v.
	4.2.1.5 We vergroten de zichtbaarheid van het cultureel en historisch erfgoed. (Regioplan Inspirerend Rivierenland)	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		4.2.1.2 en 4.2.1.4 Door herijking van het aantal te onderzoeken objecten en aanpassing van de op te leveren producten zijn de eindproducten van RAAP niet in 2024, maar in 2025 opgeleverd. Circa 50 eigenaren van mogelijk nieuwe gemeentelijke monumenten hebben in het najaar van 2025 de redengevende omschrijving van hun pand ontvangen. Na reacties van eigenaren en advies van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit besluit het college halverwege 2026 welke panden de aanwijzingsprocedure ingaan. De herijking van de monumentenlijst volgt daarna, afhankelijk van het aantal zienswijzen en bezwaren. De vertraging heeft ook invloed op de planning van de procedures voor waardevolle landschappen en ensembles, die naar verwachting in 2026 in het Omgevingsplan worden vastgesteld.
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
4.2.2 Bevorderen van recreatie en toerisme	4.2.2.1 We richten ons op het aantrekken van meer recreanten.	2023 e.v.
	4.2.2.2 We zorgen voor voldoende mogelijkheden om te ontspannen, onder meer door aantrekkelijke fiets- en wandelpaden. We verkennen de realisatie van een fietsverbinding tussen Echteld en Tiel.	2023-2025
	4.2.2.3 We vergroten de bekendheid van het merk De Betuwe.	2023-2025
	4.2.2.4 We stellen een samenwerkingsagenda Boven-Linge op en voeren deze uit.	2023-2025
	4.2.2.5 We integreren het project Gastvrije Waaldijk in het dijkversterkingsproject.	2023-2027
	4.2.2.6 We werken samen in de regio aan de opgaven agrotourisme en cultuurhistorische landmarks.	2023-2025
	4.2.2.7 We werken aan de ontwikkeling van Veerhaven Ochten.	2023 e.v.

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
4.2.3 Ons landschap aantrekkelijker maken	4.2.3.1 We geven uitvoering aan het Landschapsontwikkelingsplan (LOP).	continu
	4.2.3.2 We zetten in op meer biodiversiteit.	continu
	4.2.3.3 We planten meer bomen in het openbaar gebied en stimuleren dit op particulier terrein.	continu
	4.2.3.4 We zijn zuinig op onze bijzondere landschappelijke ensembles.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Overige ontwikkelingen

Binnen dit programma is geen sprake van overige ontwikkelingen.

Wat mag het kosten?

Programma: 4. Economie				
Bedragen x € 1.000,-	2025	2026	2027	2028
Mutaties per taakveld				
3.1 Economische ontwikkeling				
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur				
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen				
3.4 Economische promotie	-177	297		
Totaal mutaties per programma	-177	297		

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 50.000 en afgerond op € 1.000)

Taakveld 3.4 Economische promotie incidenteel voordeel in 2025 van € 177.000 en in 2026 een incidenteel nadeel van € 297.000

Gastvrije Waaldijk

In het budget Toerisme, onder het programma Economie, is een bedrag van € 100.000 gereserveerd voor het project Gastvrije Waaldijk. Dit bedrag is voor de helft gereserveerd voor lokale maatregelen, de andere helft is voor het uitvoeren van een haalbaarheidsstudie naar een fietsverbinding over het Amsterdam Rijnkanaal. De planning en uitvoering van Gastvrije Waaldijk is gekoppeld aan de planning van de dijkversterking door het waterschap. Gastvrije Waaldijk volgt de uitvoering van de dijkversterking. De dijkversterking begint pas medio 2026. Dat betekent dat het dit jaar niet meer lukt om de lokale maatregelen ten behoeve van Gastvrije Waaldijk uit te voeren. Voor het overgebleven bedrag van de haalbaarheid van de fietsverbinding wordt samen met de gemeente Tiel een lobby traject opgestart in 2026. Dit wordt budgettair verrekend via de algemene reserve (taakveld 0.10)

Actualisatie nota kostenverhaal 2025

De nota kostenverhaal is in 2025 geactualiseerd. Voor het project Gastvrije Waaldijk zou in 2025 een bijdrage uit de reserve "Financiële bijdrage" plaatsvinden. Deze bijdrage wordt in 2025 doorgeschoven naar 2026, welke een financieel voordeel van € 100.000 in 2025 oplevert. In 2026 verwachten wij de financiële bijdrage (uit onze reserve). Het bedrag wordt in 2026 alsnog verhoogd met € 20.000 tot een financiële bijdrage van € 120.000. Dit wordt budgettair verrekend via de reserve op taakveld 0.10.

Investerings

Programma: 4 Economie					x € 1.000			
Beschikbaar gestelde investering (lopend/toekomstig)			Start jaar	Jaar van Realisatie	Investerings- bedrag	Voortgang Realisatie		
						Resultaat	Tijd	Middelen
Lopend	Herinrichting v Drielplein Ochten		2023	2026	1.632			
	Op het gebied van klimaatmaatregelen gaan we een subsidie ontvangen via de regio vanuit de DPRA. De subsidie is nog niet verwerkt in dit overzicht.							
Lopend	Ontwikkeling Veerhaven Ochten				111			

Mutaties in reserves

Binnen dit begrotingsprogramma zijn er geen afwijkingen die betrekking hebben op mutaties in reserves.

Programma 5 Wmo, jeugdzorg en participatiewet

Missie

In Neder-Betuwe doet iedereen ertoe. De inwoners in onze gemeente zijn zorgzaam en waar mogelijk helpen zij elkaar en zorgen zij voor elkaar. Om inwoners hiertoe in staat te stellen, ondersteunen wij vormen van informele zorg en versterken wij de samenwerking met en tussen onze maatschappelijke partners. Zo stellen we inwoners in staat om zoveel mogelijk zelf de regie te voeren over hun leven vanuit eigen kracht en met steun van de omgeving.

Zelfredzaam zijn, dat lukt niet iedereen. Wij bieden dan zorg en ondersteuning vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Jeugdwet en de Participatiewet. Zorgvragers hebben keuzevrijheid, zodat de hulp past bij hun levensovertuiging.

Wij zetten steeds meer in op preventie, omdat we willen voorkomen dat mensen zorg nodig hebben. Voorkomen is immers beter dan genezen.

Deze missie komt overeen met de vastgestelde visie in de Integrale Beleidsnota Sociaal Domein. De ambities en ontwikkelingen binnen dit programma komen grotendeels terug in de nota of de bijbehorende uitvoeringsplannen.

Actuele kaderstellende beleidsnota's

Algemeen

- [Raadsvisie 2030 \(2019\)](#)
- [Integrale Beleidsnota Sociaal Domein "Samen verder op de ingeslagen weg" 2025 - 2028 \(2024\)](#)
- [Algemene subsidieverordening Neder-Betuwe 2019 \(2019\)](#)
- [Nadere regel subsidies voor vrijwilligersorganisaties \(2019\)](#)
- [Nadere regel belangenbehartiging sociaal domein 2019 \(2019\)](#)

Wmo/Jeugd

- [Nota Kernpunten \(2013\),](#)
- [Verordening Maatschappelijke Ondersteuning Neder-Betuwe 2020 \(2020\)](#)
- [Verordening Jeugdhulp gemeente Neder-Betuwe 2023 \(2023\)](#)
- [Dienstverleningsovereenkomst Wmo/Jeugd door de regio Rivierenland \(2019\)](#)
- [Nadere regel subsidie vervanging buurtbus Klaartje en Swobrik 2019 \(2019\)](#)
- [Nadere regels Maatschappelijke ondersteuning gemeente Neder-Betuwe 2019 \(2019\)](#)
- [Beleidsregels huishoudelijke ondersteuning Wmo gemeente Neder-Betuwe 2020 \(2020\)](#)
- [Nadere regels jeugdhulp gemeente Neder-Betuwe 2022 \(2022\)](#)
- [Beleidsregels woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen en rolstoelen Neder-Betuwe 2021 \(2021\)](#)

Participatie

- [Vangnetregeling Participatiewet \(2015\)](#)
- [Re-integratieverordening \(2023\)](#)
- [Verordening meedoenregeling Neder-Betuwe 2024 \(2023\)](#)
- [Afstemmingsverordening Participatiewet \(2016\)](#)
- [Verordening individuele inkomenstoelage \(2024\)](#)
- [Gemeenschappelijke regeling Werkzaam Rivierenland \(2024\)](#)

Volksgezondheid

- [Gemeenschappelijke regeling GGD Gelderland-Zuid \(2024\)](#)
- [Meerjarenstrategie GGD Gelderland-Zuid 2024-2027 \(2024\)](#)
- [Preventie- en Handhavingsplan Alcohol Neder-Betuwe 2025-2028 \(2025\)](#)
- [Aanpak Opgroeien in een Kansrijke Omgeving \(2024-2026\)](#)
- [JOGG plan van aanpak Neder-Betuwe 2025-2028 \(2025\)](#)
- [Nadere regel subsidie voorkomen en/of verminderen van eenzaamheid \(2023\)](#)

Overige

- [Verordening tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten \(2018\)](#)
- [Beleidsregels Schuldhulpverlening \(2022\)](#)
- [Verordening beslistermijn Schuldhulpverlening Neder-Betuwe 2022 \(2021\)](#)
- [Beleidsregels Bijzondere Bijstand 2023 \(2023\)](#)
- [Beleidsregels vrijlating van giften \(2024\)](#)
- [Plan van aanpak bestrijding kinderarmoede \(2018\)](#)
- [Beleidsplan GGZ Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang 2018-2020 'Samen Dichtbij' \(2018\)](#)
- [Beschermd Wonen, regio Nijmegen en Rivierenland \(2021\)](#)

Ambities

5.1 Inwoners zijn zoveel mogelijk zelfredzaam en kunnen deelnemen aan de samenleving

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
5.1.1 Inwoners met een hulpvraag ontvangen passende ondersteuning	5.1.1.1 We bieden een helpende hand bij het formuleren van een hulpvraag, door onder andere onafhankelijke cliëntondersteuning, het welzijnswerk en de Kernpunten	continu
	5.1.1.2 Wij borgen de kwaliteit en beschikbaarheid van ondersteuning	continu
	5.1.1.3 We zorgen dat inwoners keuzevrijheid hebben zodat de geboden hulp aansluit bij hun levensovertuiging en identiteit	continu
	5.1.1.4 We ondersteunen vormen van informele zorg en blijven hiervoor in gesprek met onze (lokale) partners	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		5.1.1.2 Bij huishoudelijke hulp zijn er wachtlijsten waardoor inwoners langer moeten wachten op hulp. Aanvragers worden hier door de gemeente over geïnformeerd.
Tijd		
Middelen		5.1.1.2 De wachtlijsten bij huishoudelijke hulp leiden tot een lagere realisatie en daarmee tot een incidenteel overschot. Dit wordt toegelicht in de 3e W-vraag.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
5.1.2 Inwoners zijn zoveel mogelijk financieel zelfredzaam	5.1.2.1 We bieden ondersteuning aan inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt bij het vinden en behouden van passend werk	continu
	5.1.2.2 We organiseren een toekomstbestendige uitvoering van de Participatiewet en Schuldhulpverlening	2025 e.v.
	5.1.2.3 We geven uitvoering aan maatregelen ter bestrijding van armoede en koopkrachtverlies (<i>zie ook ambitie 3.3: We willen een duurzame gemeente zijn, klaar voor de toekomst</i>)	continu
	5.1.2.4 Problematische schulden worden waar mogelijk voorkomen door vroegtijdig signaleren en een breed ondersteuningsaanbod	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		5.1.2.1. Beleidsdoelstelling is dat er meer garantiebanen komen. Aan de (lagere) uitgaven voor loonkostensubsidie in de eerste helft van het jaar is te zien dat dit niet het geval is. Ook zijn er minder werkplekken gerealiseerd voor inwoners met een indicatie Beschut werk. 5.1.2.3. Op basis van beleidswijziging is het budget Bijzondere Bijstand verhoogd, in de verwachting dat het aantal aanvragen zou stijgen. In de praktijk blijkt dat deze stijging nog niet is opgetreden. Een wetswijziging die het mogelijk maakt het doelbereik voor de Individuele Inkomensvoet te verbeteren, treedt op 1 januari 2027 in werking.
Tijd		
Middelen		5.1.2.2. In de eerste helft van 2025 bleef het aantal bijstandsuitkeringen stabiel. Wel stijgt de uitkeringslast fors, doordat de prijs voor de gemiddelde uitkering is gestegen. Gemeenten worden hiervoor gedeeltelijk gecompenseerd via de rijksbijdrage (BUIG), maar het overschot is lager dan waar in de ramingen rekening mee is gehouden. Omdat er geen kosten zijn gemaakt voor begeleiding van mensen met een indicatie Beschut werk, vallen de rijksmiddelen die met dit doel zijn verstrekt vrij. Zie voor verdere toelichting de 3e W-vraag.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
5.1.3 Iedereen kan deelnemen aan de samenleving	5.1.3.1 We zetten ons in voor een dementievriendelijk Neder-Betuwe	continu
	5.1.3.2 We dragen bij aan het voorkomen en verminderen van eenzaamheid onder inwoners	continu
	5.1.3.3 We bieden goede ondersteuning op het gebied van o.a. huisvesting, taal, scholing, werk en ontmoeting aan nieuwkomers conform de Wet Inburgering	continu
	5.1.3.4 We zorgen ervoor dat iedereen, van oud tot jong, ongeacht geloofsachtergrond, geaardheid, afkomst, beperkingen en met welke idealen dan ook kan deelnemen aan onze samenleving	continu
	5.1.3.5 We zorgen voor een passend woningaanbod in de wijk voor kwetsbare inwoners <i>(zie verder ambitie 3.1: Wonen voor iedereen)</i>	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		5.1.3.5 Het aanbod voor de bredere doelgroep Beschermd Wonen is nog in ontwikkeling.
Tijd		
Middelen		5.1.3.5 Een deel van de middelen wordt bestemd naar 2026. Dit wordt verder toegelicht bij de 3e W-vraag.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
5.1.4 Voldoende opvangplekken voor asielzoekers conform opgave Spreidingswet	5.1.4.1 We realiseren voldoende opvangplekken voor asielzoekers en zoeken daarbij zoveel mogelijk de samenwerking met gemeenten in Regio Rivierenland	2025 e.v.

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		We zijn dit jaar gestart met een haalbaarheidsonderzoek naar een perceel in Medel-Noord voor de huisvesting van asielzoekers en arbeidsmigranten. Enerzijds zijn er vanuit Ruimtelijke Kwaliteit geen onoverkomelijke belemmeringen voor verdere planvorming uit het onderzoek naar voren gekomen. Anderzijds is uit het onderzoek ook gebleken dat het op dit moment niet lukt om tot een regionale samenwerking te komen. Dit terwijl wij de asielopgave beschouwen als een gezamenlijke verantwoordelijkheid die we in nauwe samenwerking met andere gemeenten in de regio moeten oppakken. Wij blijven ons inzetten op het ontwikkelen van een breed gedragen regionaal plan.
Tijd		Het vergt tijd om met buurgemeenten te bespreken op welke wijze we kunnen samenwerken en welke locaties daarbij in beeld komen. Wij vinden politiek-bestuurlijk draagvlak bij onze buurgemeenten een belangrijk aandachtspunt voordat we vervolgstappen in ons haalbaarheidsonderzoek gaan zetten. Voordat colleges en raden kunnen over gaan tot besluitvorming over opvangvoorzieningen, is een helder politiek mandaat nodig – zowel lokaal als landelijk. Wij verwachten dan ook dat concrete vervolgstappen pas mogelijk zijn na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2026.
Middelen		

5.2 Inwoners van Neder-Betuwe leven gezond en zijn vitaal

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
5.2.1 Er is toegenomen aandacht voor preventie op de gebieden gezond leven en vitaal zijn	5.2.1.1 We zetten ons in voor een gezonde leefstijl voor jongeren en volwassenen	continu
	5.2.1.2 We zetten in op het versterken van de mentale gezondheid van onze inwoners	continu
	5.2.1.3 We zetten in op het vroegtijdig signaleren van (verborgen) problemen bij ouderen en bieden preventieve ondersteuning	2024 e.v.

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
5.2.2 Het middelengebruik onder (jonge) inwoners neemt af	5.2.2.1 We werken de aanpak 'Opgroeien in een Kansrijke Omgeving' (OKO) - voorheen IJslands Preventiemodel - nader uit en implementeren deze	2024-2027

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
5.2.3 Jeugdigen groeien op in een stabiele en veilige (thuis)omgeving	5.2.3.1 We zetten in op het versterken van relaties en het bieden van tijdige ondersteuning bij scheidingen	continu
	5.2.3.2 We zetten in op kwalitatief goede jeugdbescherming en hoog specialistische jeugdzorg	continu
	5.2.3.3 We voeren de jeugdzorg zo effectief en efficiënt mogelijk uit, samen met relevante partners	continu
	5.2.3.4 We zetten in op een duurzame aanpak van jeugdoverlast	2024-2026
	5.2.3.5 We zetten in op normaliseren en een stevige leefomgeving voor jeugdigen	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		5.2.3.4. Het streven om vanaf 2025 in te zetten op de jonge jeugd (10 jaar en ouder) ter voorkoming van jeugdoverlast is nog niet volledig gerealiseerd. Dit komt met name door personele wisselingen bij de betrokken uitvoerende partijen. De verdere uitvoering van deze doelstelling wordt daarom doorgeschoven naar 2026.
Middelen		5.2.3.3. In 2025 zien we, net als in voorgaande jaren, een aanzienlijke stijging van de jeugdhulpkosten. Deze toename wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere kosten per jeugdige. Dit leidt tot diverse budgetafwijkingen binnen de taakvelden jeugdzorg, die verder worden toegelicht bij de beantwoording van de 3e W-vraag.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
5.2.4 Kinderen maken een goede start in het leven en hebben daarin gelijke kansen	5.2.4.1 We creëren een stevige basis tijdens de eerste 1000 dagen van een kind	2024-2026
	5.2.4.2 We blijven inzetten op de versterking tussen zorg en onderwijs	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Overige ontwikkelingen

Binnen dit programma is er geen sprake van overige ontwikkelingen

Wat mag het kosten?

Programma: 5. WMO, Jeugdzorg en Participatiewet				
Bedragen x € 1.000,-	2025	2026	2027	2028
Mutaties per taakveld				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-355	20		
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorziening WMO				
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorziening Jeugd				
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorziening Integraal	-37	76	76	76
6.3 Inkomensregelingen	85	13	3	1
6.4 WSW en beschut werk	48			
6.5 Arbeidsparticipatie	36	39	41	
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	-115	-115	-115	-115
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	-120			
6.712 Begeleiding (WMO)				
6.713 Dagbesteding (WMO)				
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)				
6.752 Jeugdhulp ambulant Regionaal	1.500	433	428	429
6.753 Jeugdhulp ambulant Landelijk	-150	-150	-150	-150
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	650	400	400	400
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	300	150	150	150
6.791 PGB WMO	115	115	115	115
6.792 PGB Jeugd	100	100	100	100
6.811 Beschermd wonen (WMO)	-250	250		
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)				
6.821 Jeugdbescherming	-150	-150	-150	-150
6.822 Jeugdreclassering	50	30	30	30
6.91 Coördinatie en beleid WMO				
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd				
7.1 Volksgezondheid	-8	-22	-22	-21
Totaal mutaties per programma	1.700	1.188	907	864

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 50.000 en afgerond op € 1.000)

Taakveld Samenkracht en burgerparticipatie (voordeel incidenteel € 355.000 in 2025, nadeel incidenteel € 20.000 voor 2026)

Jeugd- en Jongerenwerk (bestemming: incidenteel voordeel € 20.000 voor 2025, incidenteel nadeel € 20.000 voor 2026)

Voor 2024, 2025 en 2026 is er incidenteel budget gereserveerd voor het voorkomen van jeugdoverlast. In 2025 worden niet alle geplande actielijnen volledig ingezet. Vanuit de uitvoerende partijen wordt een capaciteitsprobleem ervaren waardoor er geen ruimte is (geweest) voor de

volledige extra incidentele inzet. De verwachting is dat dit voor 2026 is opgelost. Het voorstel is om de geplande inzet door te schuiven naar 2026 en de € 20.000 daarvoor te bestemmen. In 2026 kan dit dan worden uitgevoerd naast de verdere acties op (en het borgen van) het voorkomen van jeugdoverlast. Het voor- en nadeel dient u in relatie te zien met de verwerking van de bestemming onder taakveld 0.10 programma algemene dekkingsmiddelen. Daarmee betreft het een budgettair neutrale bijstelling in deze bestuursrapportage.

Opvang Oekraïense ontheemden (incidenteel voordeel € 368.000)

Er is vanuit 2024 € 168.000 bestemd naar 2025 voor de kosten die samenhangen met de opvang van Oekraïense ontheemden op de opvanglocaties in onze gemeente. Vanwege de almaar dalende Rijksvergoeding was het onzeker of deze vergoeding dekkend zou zijn voor onze kosten. Inmiddels is duidelijk dat we het bestemde budget niet zullen aanwenden, omdat wij geen tekorten verwachten. Daarnaast hebben wij de beveiliging op enkele van onze locaties anders ingericht. Deze is afgeschaald en mobiel geworden. Hierdoor hebben wij een incidentele besparing van € 200.000 gerealiseerd. Per saldo betekent dit een incidenteel voordeel van € 368.000.

Septembecirculaire 2025 (incidenteel nadeel €33.000)

Dit betreft de verwerking van de ontvangen middelen in de Septembecirculaire 2025 voor de Spreidingswet (33K) voor 2025. Het nadeel dient u in relatie te zien met het voordeel benoemd onder programma Algemene Dekkingsmiddelen, taakveld 0.7 Algemene uitkering.

Taakveld Toegang en eerstelijnsvoorziening Integraal (voordeel € 37.000 in 2025, vanaf 2026 structureel nadeel € 76.000)

Cliëntondersteuning & vroeghulp (incidenteel voordeel € 70.000)

In 2024 hebben we verzocht om middelen mee te nemen naar 2025. De bedoeling was om met deze middelen kennis in te kopen voor de aanbesteding van onafhankelijke cliëntondersteuning. In 2025 bleek er al voldoende kennis beschikbaar te zijn. Door de landelijke aandacht voor cliëntondersteuning waren er veel kennisdossiers beschikbaar en ook regionaal werd kennis gedeeld. Hierdoor waren we in staat deze aanbesteding zorgvuldig vorm te geven. Daarmee kan dit overschot teruggegeven worden.

Regionale inkoop Wmo en jeugd (structureel nadeel vanaf 2025 € 53.000)

Binnen dit taakveld vallen zowel de kosten voor de dienstverleningsovereenkomst (DVO) met de serviceorganisatie Wmo-Jeugd als de kosten voor de gastheergemeente in het kader van de Samenwerkingsovereenkomst (SOK) Wmo-Jeugd. In het budget voor deze samenwerking waren nog niet alle programmakosten verwerkt. Daarnaast is onterecht door de gastheergemeente aangegeven dat de BTW over de kosten van de overeenkomst gastheergemeente via het compensatiefonds zouden worden vergoed. Deze oorzaken leveren een structureel nadeel op van € 53.000.

Oplossingsbudget (voordeel incidenteel € 20.000)

Het oplossingsbudget is bedoeld voor kosten die noodzakelijk gemaakt moeten worden voor de ondersteuning van onze inwoners, waarvoor in de Wmo, Jeugdwet of Participatiewet geen rechtsgrond is. Het is onvoorspelbaar hoeveel daar gebruik van gemaakt wordt. Voor 2025 verwachten we een incidentele onderbesteding.

Septembecirculaire 2025 (structureel nadeel €23.000 vanaf 2026)

Dit betreft de verwerking van de ontvangen middelen in de Septembecirculaire 2025 DU Overheidsbrede Dienstverlening (23K) structureel vanaf 2026. Het nadeel dient u in relatie te zien met het voordeel benoemd onder programma Algemene Dekkingsmiddelen, taakveld 0.7 Algemene uitkering.

Taakveld Inkomensvoorziening (nadeel structureel € 85.000 voor 2025, aflopend naar € 1.000 in 2028)

Bijzondere Bijstand (voordeel incidenteel € 120.000)

Er zijn minder aanvragen voor Bijzondere Bijstand binnengekomen dan waarvoor in het budget rekening mee is gehouden. Hoewel de inkomensgrens voor de Bijzondere Bijstand vanaf 2024 is verhoogd van 110 procent naar 120 procent van de geldende bijstandsnorm, heeft dit niet geleid tot een toename van het aantal aanvragen.

Bijzondere Bijstand leenbijstand (budget neutraal € 65.000)

Voor 2025 is geen afzonderlijk budget opgenomen voor leenbijstand, omdat op voorhand niet goed kon worden ingeschat of en in welke mate hiervan gebruik zou worden gemaakt. In de praktijk zien we nu dat er toch mensen zijn die leenbijstand aanvragen. Op basis van wat we tot nu toe hebben uitgekeerd verwachten we dat er in 2025 € 65.000 aan leenbijstand nodig is. Deze uitgaven worden volledig gecompenseerd door terugvorderingen van een vergelijkbaar bedrag. Per saldo leidt dit tot een budget neutrale afwijking: de hogere uitgaven worden gecompenseerd door hogere inkomsten.

Inkomensvoorziening (nadeel incidenteel € 106.400)

In de eerste helft van het jaar is het aantal bijstandsuitkeringen ongeveer gelijk gebleven. Toch verwachten we dat meer wordt uitgegeven wordt aan bijstandsuitkeringen dan begroot. Dat komt doordat er minder mensen zijn uitgestroomd dan verwacht. Daarnaast zijn de uitkeringen iets verhoogd door indexering. Doordat er minder loonkostensubsidie is verstrekt dan verwacht, doet zich hier een financieel voordeel voor. Per saldo verwachten we een hogere last van € 213.200 De definitieve Rijksbijdrage (BUIG) die hier tegenover staat, is eveneens verhoogd met € 106.798. Daarom wordt een tekort verwacht van circa € 106.400. Aangezien beperkte verschuivingen in het bijstandsbestand in de tweede helft van het jaar een relatief groot effect kunnen hebben, zijn de definitieve cijfers niet voor de jaarrekening beschikbaar.

Meicirculaire 2025 (incidenteel nadeel € 68.000 voor 2025)

Dit betreft de verwerking van de incidenteel beschikbaar gestelde middelen voor problematische schulden (€ 16K) en Alleenverdienersproblematiek (€ 52K) in de Meicirculaire 2025. Het nadeel dient u in relatie te zien met het voordeel benoemd onder programma Algemene Dekkingsmiddelen, taakveld 0.7 Algemene uitkering.

Septembercirculaire 2025 (structureel nadeel € 30.000 voor 2025, aflopend naar € 1.000 in 2028)

Dit betreft de bijstelling van de integratie uitkeringen Participatie in de Septembercirculaire 2025. Het nadeel dient u in relatie te zien met het voordeel benoemd onder programma Algemene Dekkingsmiddelen, taakveld 0.7 Algemene uitkering.

Taakveld WSW en Beschut werk (nadeel incidenteel € 48.000 voor 2025)

Meicirculaire 2025 (incidenteel nadeel € 48.000 in 2025)

Dit betreft de bijstelling van de integratie uitkeringen Participatie (€ 48K). Het nadeel dient u in relatie te zien met het voordeel benoemd onder programma Algemene Dekkingsmiddelen, taakveld 0.7 Algemene uitkering.

Taakveld Arbeidsparticipatie (nadeel incidenteel € 36.000 voor 2025, € 39.000 voor 2026 en € 41.000 voor 2027)

Meicirculaire 2025 (incidenteel nadeel € 152.000 in 2025)

Dit betreft de bijstelling van de integratie uitkeringen Participatie (€ 152K). Het nadeel dient u in relatie te zien met het voordeel benoemd onder programma Algemene Dekkingsmiddelen, taakveld 0.7 Algemene uitkering.

Aanvullende middelen begeleiding Beschut (incidenteel voordeel € 152.318)

In de meicirculaire (IU Participatie) hebben gemeenten middelen gekregen voor de begeleiding van de doelgroep Beschut werk, zoals bovenstaand te lezen is onder de Meicirculaire 2025. Op dit moment biedt onze gemeente echter nog geen Beschut werk aan. Daarom zijn er in 2025 geen kosten voor dit onderdeel. Vanaf 2026 kunnen onze inwoners hier wel gebruik van maken, in verband met de wijziging in uitvoering van de Participatiewet.

Septembercirculaire 2025 (incidenteel nadeel € 36.000 voor 2025, € 39.000 voor 2026 en € 41.000 voor 2027)

Dit betreft de bijstelling van de integratie uitkeringen Participatie in de Septembercirculaire 2025. Het nadeel dient u in relatie te zien met het voordeel benoemd onder programma Algemene Dekkingsmiddelen, taakveld 0.7 Algemene uitkering.

Taakveld Maatwerkvoorziening (WMO) (voordeel structureel € 115.000)

Door een wijziging in de verplichte taakveldindeling in de begroting worden de kosten voor het persoonsgebonden budget (PGB) niet langer onder het taakveld WMO voorzieningen geboekt, maar zijn toegewezen aan het taakveld PGB WMO. Deze verschuiving heeft een budgettair neutraal effect binnen programma 5.

Taakveld Huishoudelijke hulp WMO (voordeel incidenteel € 120.000)

Op dit moment blijft de gefactureerde zorg iets achter op de begrote lasten. Zowel bij ons als gemeente als bij zorgaanbieders ontstaan wachtlijsten voor huishoudelijke hulp. Zo hebben aanbieders te maken met personeelstekorten. Hierdoor duurt het langer voor huishoudelijke hulp wordt beschikt en vervolgens gefactureerd. Dit voordeel kan als incidenteel overschot worden aangemerkt.

Taakveld Jeugdhulp ambulant Regionaal (nadeel structureel € 1.500.000 voor 2025, aflopend naar € 429.000 in 2028)

Jeugdhulp ambulant Regionaal (nadeel structureel € 1.500.000 in 2025, € 400.000 vanaf 2026)

Binnen dit taakveld vallen de ambulante jeugdhulpvormen die regionaal zijn ingekocht, zoals behandeling, begeleiding en dagbesteding. Deze vormen van hulp bevatten geen verblijfscomponent. In 2025 is het aantal jeugdigen dat gebruikmaakt van deze zorgvormen stabiel gebleven ten opzichte van voorgaande jaren. Toch zien we, net als vorig jaar, een forse stijging in de kosten binnen dit taakveld. Deze stijging komt vooral doordat de gemiddelde kosten per jeugdige zijn toegenomen. Er zijn twee belangrijke oorzaken voor deze ontwikkeling.

Een deel van de kostenstijging is te verklaren door een verschuiving in het type zorg dat wordt ingezet, met name binnen de jeugd-GGZ. Voor een aantal jeugdigen is meer specialistische zorg nodig, wat leidt tot hogere kosten. Deze ontwikkeling sluit aan bij wat we ook in onze jeugdhulpregio en landelijk zien. De problematiek wordt complexer, waardoor intensievere en langdurigere zorg noodzakelijk is. Daarnaast wordt deze zorg vaak opgestart door externe verwijzers, waardoor wij als gemeente beperkt invloed hebben op de instroom. De structurele impact van deze stijging is op dit moment nog niet met zekerheid vast te stellen. Om hier meer inzicht in te krijgen, doen we aanvullend onderzoek. Zie voor een nadere toelichting de RIB over de jeugdhulpkosten van oktober 2025.

Het andere deel van de stijging wordt veroorzaakt door een klein aantal cliënten dat sinds dit jaar zeer intensieve ambulante ondersteuning nodig heeft. Naar verwachting zal deze groep ook de komende jaren dure zorg blijven ontvangen. Uiteindelijk zal worden afgeschaald in zorgwaarte en zullen de kosten dalen, maar het is niet realistisch om aan te nemen dat deze inzet op korte termijn sterk verminderd kan worden.

Hoewel het jeugdhulpgebruik in onze gemeente, net als in voorgaande jaren, onder het landelijk gemiddelde ligt, is de kostenstijging die we de afgelopen jaren zien aanzienlijk. Om grip te krijgen op deze ontwikkeling zijn we in 2025 gestart met het opstellen en implementeren van beheersmaatregelen (zie: RIB-60 d.d. 2 juli 2025). Deze maatregelen zijn bedoeld om het jeugdhulpbudget op termijn beter beheersbaar te maken. Het gaat echter om een langetermijnproces: de effecten van deze maatregelen zullen niet direct zichtbaar zijn. Bovendien verwachten we, mede gezien de landelijke trend van toenemende complexiteit en zorgwaarte, dat de financiële opbrengsten beperkt blijven. Deze zullen naar verwachting niet opwegen tegen de structurele kostenstijging waarmee we al langere tijd te maken hebben, en die bovendien lijkt door te zetten. Onze beïnvloedingsruimte op deze ontwikkeling is beperkt.

Op dit moment kunnen we slechts van een deel van de kosten met zekerheid zeggen dat deze structureel van aard zijn. Voor het overige deel is nader onderzoek nodig om te bepalen in hoeverre sprake is van structurele overschrijding. In de eerste Bestuursrapportage van 2026 komen we hierop terug. Vooruitlopend daarop gaan we voor 2025 uit van een incidentele overschrijding van € 1.500.000 en vanaf 2026 van een structurele overschrijding van € 400.000.

Septembecirculaire 2025 (structureel nadeel € 33.000 voor 2026, € 28.000 voor 2027 en € 29.000 voor 2028)

Dit betreft de middelen uit de Septembecirculaire 2025 voor loon- en prijsbijstelling jeugdhulp. Het nadeel dient u in relatie te zien met het voordeel benoemd onder programma Algemene Dekkingsmiddelen, taakveld 0.7 Algemene uitkering.

Taakveld Jeugdhulp ambulant Landelijk (voordeel structureel € 150.000)

Binnen dit taakveld vallen landelijk ingekochte ambulante jeugdhulpproducten zonder verblijfscomponent. Per 2025 is, op basis van landelijke richtlijnen, een nieuwe taakveldindeling van kracht. In dat kader is het totale jeugdhulpbudget herverdeeld over de nieuwe taakvelden, op basis van realisatiecijfers uit 2023 en 2024. Tot nu toe zijn er in 2025 nog geen uitgaven gedaan binnen dit taakveld. We verwachten dat de uitgaven binnen dit taakveld laag zullen blijven aangezien de meest gebruikte ambulante jeugdhulpproducten regionaal wordt ingekocht (betreft een ander taakveld). De verwachting is dat ook in de komende jaren het zwaartepunt blijft liggen

bij regionaal ingekochte zorg. Daarom gaan we uit van een structurele onderbesteding van €150.000 binnen dit taakveld.

Taakveld Jeugdhulp met verblijf regionaal (nadeel structureel € 650.000 voor 2025, € 400.000 vanaf 2026)

Onder dit taakveld vallen jeugdhulpproducten met een verblijfscomponent. Dit houdt in dat de jeugdige formeel niet thuis in het eigen gezin verblijft, maar ergens anders overnacht. Voorbeelden hiervan zijn verblijf bij een pleeggezin, een gezinshuis of verblijf in een residentiële instelling.

Hoewel het aantal jeugdigen dat gebruikmaakt van deze zorgvormen licht daalt, blijven de uitgaven, net als in de afgelopen twee jaar, fors toenemen. Het grootste deel van deze zorg wordt door de gemeente zelf geïndiceerd. In de verwijzingen die de gemeente doet zien we dat er bij een aantal cliënten duurdere zorg is ingezet. Deze zorg was niet voldoende beschikbaar binnen het gecontracteerde aanbod, waardoor er niet gecontracteerde aanbieders zijn ingezet. Dit signaal nemen we nadrukkelijk mee in de voorbereiding en evaluatie van de regionale inkoop in 2026, met als doel waar nodig gericht bij te sturen.

Een kleiner deel van de plaatsingen vindt plaats via externe verwijzers, met name Gecertificeerde Instellingen (GI's). Dit zijn door de overheid erkende organisaties die jeugdbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering uitvoeren. Ook in deze verwijzingen zien we een stijging in kosten. In deze casussen wordt vaak duurdere zorg ingezet, meestal vanwege de complexiteit van de situatie. Daarnaast wordt soms zorg buiten het gecontracteerde aanbod ingezet, of is er naast verblijf ook aanvullende jeugdhulp nodig. In dergelijke gevallen heeft de gemeente beperkte sturingsmogelijkheden.

Dit jaar constateren we dat een toename van slechts enkele jeugdigen met een complexe zorgvraag leidt tot een forse stijging van de gemiddelde kosten per jeugdige. Om hierop te kunnen sturen, zetten we binnen het proces van de beheersmaatregelen jeugd in op nauwere samenwerking met de Gecertificeerde Instellingen (GI's) en brengen we mogelijke knelpunten binnen het regionale inkoopaanbod in kaart voor de evaluatie in 2026.

Tegelijkertijd verwachten we dat de kosten voor deze jeugdigen ook de komende jaren hoog blijven. Deze jeugdigen hebben langdurige en intensieve ondersteuning nodig, waardoor de financiële impact structureel hoog blijft. We houden daarom rekening met een incidentele overschrijding van €650.000 in 2025 en vanaf 2026 een structurele overschrijding van €400.000 binnen dit taakveld.

Taakveld Jeugdhulp met verblijf landelijk (nadeel structureel € 300.000 voor 2025, € 150.000 vanaf 2026)

Binnen dit taakveld gaat het om jeugdhulp met verblijf die op landelijk niveau is ingekocht, ook wel bekend als de Landelijke Transitie Arrangementsen (LTA). Jongeren verblijven hierbij op de locatie van de zorgaanbieder, bijvoorbeeld in een medische setting of een crisisopvang.

Hoewel het aantal cliënten de afgelopen jaren relatief stabiel is gebleven, laten de totale kosten juist sterke fluctuaties zien. Deze variatie is met name toe te schrijven aan het type zorgproduct dat wordt ingezet en de wisselingen in casussen. Dit heeft het moeilijk gemaakt om binnen de nieuwe taakveldindeling een realistische raming van het benodigde budget te maken. Voor dit taakveld is daardoor een te krappe inschatting gemaakt. Dit verklaart echter slechts een deel van het tekort. Een aanvullende oorzaak ligt bij enkele cliënten die sinds eind 2024 zijn ingestroomd en gebruikmaken van een duur verblijfproduct. Gezien de complexiteit van deze casussen is het waarschijnlijk dat deze jongeren langdurig aangewezen blijven op deze vorm van zorg. Hoewel afschaling op termijn mogelijk wordt geacht, is het nog onduidelijk wanneer dit daadwerkelijk kan plaatsvinden. Daarom wordt voorgesteld om voor 2025 een incidentele ophoging van €300.000 op dit taakveld op te nemen en vanaf 2026 het budget structureel op te hogen met €150.000.

Taakveld PGB WMO (nadeel structureel € 115.000)

Door een wijziging in de IV3 worden de kosten voor het persoonsgebonden budget (PGB) niet langer onder het taakveld WMO voorzieningen geboekt, maar zijn toegewezen aan het taakveld PGB WMO. Deze verschuiving heeft een budgettair neutraal effect binnen programma 5.

Taakveld PGB Jeugd (nadeel structureel € 100.000)

Binnen dit taakveld vallen alle persoonsgebonden budgetten (Pgb's) die op grond van de Jeugdwet door de gemeente worden verstrekt. Met een Pgb kunnen inwoners zelf jeugdhulp inkopen. Tot en met 2024 werden Pgb's verantwoord binnen de taakvelden die overeenkwamen met het type zorg dat ermee werd ingekocht. Met de nieuwe taakveldindeling van 2025 worden alle Pgb's onder één taakveld geregistreerd. Binnen onze gemeente worden Pgb's voornamelijk ingezet voor de inkoop

van ambulante jeugdhulp. De afgelopen jaren is sprake van een toename in het gebruik van deze zorgvorm, wat zich vertaalt in een stijgende kosten van de Pgb's. Op basis van deze ontwikkeling verwachten we een structurele overschrijding van €100.000 vanaf 2025 binnen dit taakveld.

Taakveld Beschermd wonen (WMO) (bestemming: voordeel incidenteel € 250.000 voor 2025, nadeel incidenteel € 250.000 voor 2026)

In 2017 is het beleidsplan "Samen Dichtbij, 2018-2020" opgesteld, dat in 2021 werd opgevolgd door het Regioplan beschermd wonen en de evaluatie. De kern van deze plannen is de overtuiging dat herstel van mentale problemen het beste plaatsvindt in de eigen leefomgeving, met de juiste ondersteuning. Vanuit deze visie is de zorgvorm "Beschermd Thuis" ontwikkeld. De Beschermd Thuis producten fungeren als een brug tussen wonen in een instelling en zelfstandig wonen met ambulante begeleiding.

Het doel is om steeds meer inwoners de mogelijkheid te bieden om Beschermd Thuis te wonen. De voorziening wordt momenteel bovenregionaal ingekocht, maar de zorg voor deze inwoners heeft ook een grote impact op de lokale omgeving, aangezien zij vaak intensieve zorg nodig hebben. Op dit moment ontvangt onze gemeente financiële middelen van de centrumgemeente Nijmegen voor Beschermd wonen. Per 1 januari 2026 zou er een nieuw verdeelmodel worden ingevoerd, waarbij wij deze middelen zelf zouden ontvangen (de doordecentralisatie). Het blijkt echter niet haalbaar om dit per die datum uit te voeren, omdat de invoering hiervan door het Rijk jaar na jaar wordt uitgesteld. In afwachting van de definitieve invoering van de doordecentralisatie, ontvangen de regiogemeenten nog middelen vanuit de centrumgemeente Nijmegen. Deze middelen zijn bedoeld om het organiseren van lokaal aanbod voor deze doelgroep te ondersteunen. In 2025 is er sprake van onderbesteding op dit taakveld. Op dit moment is het lokale aanbod nog in ontwikkeling. Onderdeel van deze plannen zijn onder andere de (door)ontwikkeling van de WijkGGZ, indicatievrije dagbesteding, lotgenotencontact en het vergroten van kennis over mentale gezondheid en GGZ-problematiek bij lokale teams, partners en inwoners. Hier is al een start mee gemaakt, onder andere met de communicatiecampagne 'Hoe is het?', die de komende jaren nog doorloopt. Daarnaast moet er een lokaal uitvoeringsplan komen voor het Actieplan Dak- en Thuisloosheid Gelderland-Zuid, dat naar alle waarschijnlijkheid in het eerste kwartaal van 2026 door de raden vastgesteld zal worden. Ook de uitvoering van de Woonzorgvisie brengt kosten met zich mee. Wij stellen voor om de middelen te bestemmen naar 2026.

Taakveld Jeugdbescherming (voordeel structureel € 150.000)

Dit taakveld omvat zorgvoorzieningen voor jeugdigen waarvoor een jeugdbeschermingsmaatregel van toepassing is. De verwachting is dat een aanzienlijk deel van het geraamde budget in 2025 niet zal worden benut. Sinds 2021 is het aantal jeugdigen met een jeugdbeschermingsmaatregel sterk afgenomen. Deze daling lijkt echter niet voort te komen uit een verminderde behoefte, maar is het gevolg van aanhoudende personeelstekorten binnen de jeugdbeschermingsketen. Hierdoor kunnen minder jeugdigen daadwerkelijk worden geholpen. Daarnaast is in zowel 2024 als 2025 het benuttingspercentage gedaald. Dit betekent dat er minder kosten worden gedeclareerd dan er formeel zijn beschikt. Ook dit is naar alle waarschijnlijkheid het gevolg van capaciteitsproblemen: niet alle toegekende uren kunnen daadwerkelijk worden geleverd en worden dus ook niet gedeclareerd. In zowel 2023 als 2024 was sprake van een voordelig resultaat binnen dit taakveld. Op basis van deze trend gaan we uit van een structurele onderbesteding van €150.000 vanaf 2025.

Taakveld Jeugdreclassering (nadeel structureel € 50.000 voor 2025, € 30.000 vanaf 2026)

Jeugdreclassering bestaat uit een combinatie van begeleiding en toezicht voor jongeren vanaf 12 jaar die vóór hun 18e levensjaar in aanraking zijn gekomen met de politie of leerplichtambtenaar, en tegen wie procesverbaal is opgemaakt. De afgelopen jaren bleef het aantal jeugdigen met een jeugdreclasseringsmaatregel relatief laag en stabiel. Vanaf halverwege 2024 is echter een duidelijke stijging zichtbaar in het aantal jongeren dat onder jeugdreclassering valt. Deze toename leidde in 2024 al tot een tekort van ongeveer € 30.000 op dit budget. Voor 2025 wordt een verder oplopend tekort verwacht, mogelijk tot € 50.000. Dit komt door het stijgende aantal jeugdigen met een maatregel. Op basis van de gemiddelde duur van deze trajecten is de verwachting echter dat deze stijging van tijdelijke aard is. Daarom wordt voorgesteld om slechts een deel van de stijging, € 30.000, structureel in het budget op te nemen.

Kleine verschillen overige taakvelden voordeel structureel € 8.000 in 2025, vanaf 2026 € 22.000.

Kleine verschillen < € 50.000 per taakveld behoeven geen toelichting.

Investerings

Programma: 5 WMO. Jeugd en Participatiewet				x € 1.000			
Beschikbaar gestelde investering (lopend/toekomstig)		Start jaar	Jaar van Realisatie	Investeringsbedrag	Voortgang Realisatie		
					Resultaat	Tijd	Middelen
Lopend	Vervanging vervoersbus Klaartje	2026	2026	55			
Lopend	Vervanging vervoersbus Swobrik	2025	2025	70			
	Totaal investeringsbedragen			125			

Mutaties in reserves

Binnen dit begrotingsprogramma zijn er geen afwijkingen die betrekking hebben op mutaties in reserves.

Programma 6 Onderwijs, sport en welzijn

Missie

Goede onderwijshuisvesting verbetert de kwaliteit van het onderwijs. Daarom heeft de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan Scholen voor ons topprioriteit. Wij stimuleren een goede aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt en brengen actief de betrokken partijen bij elkaar. Kansengelijkheid op de arbeidsmarkt is belangrijk voor onze inwoners. Wij blijven ons inzetten om laaggeletterdheid tegen te gaan.

Sport, spel en bewegen dragen bij aan een gezonde leefstijl. We ondersteunen activiteiten die een aantoonbaar positief effect hebben op de leefstijl en het welbevinden van onze inwoners.

Wij blijven investeren in verenigingen en maatschappelijke organisaties in de gemeente, want zij bevorderen het maatschappelijk welzijn en de sociale omgang tussen inwoners. Bovendien dragen zij bij aan een verantwoorde en gezonde vrijetijdsbesteding. Vrijwilligers zijn de drijvende kracht achter onze verenigingen, stichtingen, instellingen en besturen. Wij waarderen hun inzet en zelfredzaamheid. Wij ondersteunen waar dat past bij onze rol als gemeentelijke overheid.

Deze missie komt overeen met de vastgestelde visie in de Integrale Beleidsnota Sociaal Domein. De ambities en ontwikkelingen binnen dit programma komen grotendeels terug in de nota of de bijbehorende uitvoeringsplannen.

Actuele kaderstellende beleidsnota's

Algemeen

- [Raadsvisie 2030 \(2019\)](#)
- [Integrale Beleidsnota Sociaal Domein "Samen verder op de ingeslagen weg" 2025 - 2028 \(2024\)](#)
- [Algemene subsidieverordening gemeente Neder-Betuwe \(2019\)](#)
- [Nadere regel subsidies voor vrijwilligersorganisaties \(2019\)](#)
- [Strategische visie accommodatie \(2010\)](#)

Onderwijs/leesbevordering

- [Verordening Voorziening huisvesting onderwijs \(2015\)](#)
- [Verordening bekostiging leerlingenvervoer \(2022\)](#), [Beleidsregels leerlingenvervoer \(2023\)](#)
- [Nadere regels subsidie voorschoolse educatie Neder-Betuwe \(2023\)](#)
- [Onderwijsachterstandenbeleidsplan Neder-Betuwe 2023-2026 \(2023\)](#)
- [Beleidskader toezicht en handhaving kinderopvang Neder-Betuwe 2022 \(2022\)](#)
- [Integraal Huisvestingsplan onderwijs Neder-Betuwe 2026-2041 \(2025\)](#)
- [Uitvoeringsplan IHP financieel \(2021\)](#)
- [Convenant uitvoering bibliotheekwerk 2023 t/m 2026 "Samen maken we de bieb" \(2022\)](#)
- [Subsidieverordening Basisbibliotheek Neder-Betuwe \(2007\)](#)
- [Statuten "Stichting Fluvium Openbaar Onderwijs" \(2018\)](#)
- [Nadere regel subsidie kinderopvang op grond van sociaal-medische indicatie Neder-Betuwe \(2019\)](#)
- [Nadere regeling subsidie Onderwijsachterstandenbeleid \(2023\)](#)

Sport

- [Sport en Beweeg visie Neder-Betuwe 2019-2030 \(2019\)](#)
- [Beheerplan onderhoud sportvelden 2018-2025 \(2019\)](#)
- [Beheerplan duurzaam meerjarig onderhoud gemeentelijke gebouwen 2022-2025 \(2021\)](#)
- [Renovatieschema sportvelden 2026-2029](#)
- [JOGG plan van aanpak Neder-Betuwe 2025-2028 \(2025\)](#)

Ambities

6.1 Goed en passend onderwijs voor alle inwoners in Neder-Betuwe

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
6.1.1 Passende onderwijshuisvesting in de nabijheid van de doelgroep die bijdraagt aan de kwaliteit van het onderwijs	6.1.1.1 Uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan Scholen	continu
	6.1.1.2 We stimuleren de verbinding van onderwijs met andere (kind)voorzieningen	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
6.1.2 Een goede aansluiting tussen het onderwijs en de (lokale) arbeidsmarkt	6.1.2.1 We bevorderen de samenwerking tussen onderwijsinstellingen en ondernemers <i>Dit wordt ook uitgewerkt onder ambitie 4.1: We zorgen voor een veerkrachtige economische structuur</i>	continu
	6.1.2.2 Waar mogelijk stimuleren wij de samenwerking tussen lokale VO-scholen en MBO, HBO en Universitaire opleidingen	2025

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
6.1.3 Jeugdigen hebben de mogelijkheid om zich optimaal en breed te ontwikkelen binnen het onderwijs	6.1.3.1 We faciliteren scholen om invulling te geven aan natuur- en cultuureducatie	2026
	6.1.3.2 Wij zetten de rijksmiddelen ten behoeve van het terugdringen van onderwijsachterstanden zo effectief en efficiënt mogelijk in	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
6.1.4 Inwoners beschikken over voldoende basisvaardigheden om te kunnen deelnemen aan de samenleving	6.1.4.1 We versterken de basisvaardigheden van inwoners door laaggeletterdheid, samen met partners, bespreekbaar te maken, de drempel naar ondersteuning te verlagen en aanbod te faciliteren	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

6.2 Sport, spel en bewegen stimuleren

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
6.2.1 Een ruim aanbod van mogelijkheden die onze inwoners stimuleren tot sporten en bewegen	6.2.1.1 Uitvoeren van het Lokaal Akkoord 'Gezond op eigen wijze'	continu
	6.2.1.2 We ondersteunen (sport)verenigingen middels een sportverenigingscoach en toekomstgericht beheer	2025 e.v.
	6.2.1.3 We verbreden de inzet van de buurtsportcoaches en versterken daarmee sport en bewegen in Neder-Betuwe	2025 e.v.
	6.2.1.4 Herijking van het beleid voor sportaccommodaties tot een integraal plan sportvoorzieningen	2025 - 2026
	6.2.1.5 Uitvoeren van een beweegpark in één of meer kernen, dorpsommetjes en mountainbikepaden in de uiterwaarden. In 2025 betreft dit het realiseren van het Beweegpark in Dodewaard <i>Dit heeft relatie met ambitie 4.2: We vergroten de aantrekkelijkheid van ons gebied voor inwoners en bezoekers</i>	2025 e.v.
	6.2.1.6 We richten de buitenruimte in zodat deze uitnodigt om te bewegen	2025 en 2026

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		6.2.1.5. In 2025 is het Definitief Ontwerp van het beweegpark Neder-Betuwe opgesteld. De omgevingsvergunning is verleend. Daarnaast is in 2025 gewerkt aan een dorpendeal-aanvraag die bij de Provincie wordt ingediend. De realisatie van het beweegpark wordt in Q4 2025 opgestart en wordt in 2026 afgerond.
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
6.2.2 Voldoende en passende speelplekken voor jeugdigen	6.2.2.1 Bij omvangrijke nieuwbouwlocaties wordt voldoende rekening gehouden met aaneengesloten speelplekken, bij de invulling ervan worden jeugdigen betrokken	2025 en 2026
	6.2.2.2 Wij zorgen dat (nieuwe) speelplekken een bijdrage leveren aan klimaatadaptatie. <i>Dit draagt bij aan ambitie 3.3: We willen een duurzame gemeente zijn, klaar voor de toekomst</i>	2025 e.v.

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
6.2.3 Verlagen van het energieverbruik van gemeentelijke gebouwen	6.2.3.1 We maken onze sportaccommodaties toekomstbestendiger en brengen de CO2-uitstoot verder terug.	2025 e.v.

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

6.3 Actieve en leefbare kernen binnen de gemeente

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
6.3.1 Toekomstbestendige (sport)verenigingen en stichtingen	6.3.1.1 Wij ondersteunen lokale verenigingen en stichtingen om hun bestuurskracht op peil te houden en toekomstbestendig te blijven	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
6.3.2 In elke kern is voldoende plek voor activiteiten en ontmoeting	6.3.2.1 Wij zetten het accommodatiebeleid voort waarbij aandacht is voor goede aansluiting bij de behoefte van inwoners en gezonde exploitatie <i>Dit draagt ook bij aan de realisatie van ambitie 3.2: In onze openbare ruimte is het heel, schoon en veilig en bereikbaar voor iedereen</i>	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		6.3.2.1. Om onze binnen- en buitensportaccommodaties in prima staat te houden, was er eenmalige extra inzet voor beheer en onderhoud. Dit leidt tot enkele budgetafwijkingen binnen het taakveld sportaccommodaties, die worden toegelicht bij de beantwoording van de 3e W-vraag.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
6.3.3 Neder-Betuwe kent een sterk maatschappelijk middenveld om onze inwoners te ondersteunen	6.3.3.1 Wij subsidiëren (lokale) organisaties doelgericht en maken heldere afspraken met subsidieontvangers, waar wenselijk sluiten we meerjarige subsidieovereenkomsten waarbij we aansluiten bij het Kwaliteitskompas	continu
	6.3.3.2 Wij onderzoeken de doelmatigheid van ingezette subsidies bij grote organisaties	2025
	6.3.3.3 We dragen bij aan de beschikbaarheid van maatschappelijke vervoersdiensten door tijdige vervanging van de bussen Klaartje en Swobrik	2025 en 2026

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
6.3.4 De zichtbaarheid van het cultureel en historisch erfgoed is toegenomen	6.3.4.1 Verhaallijnen uit 'Inspirerend Rivierenland' en 'Een schatkist met toekomstwaarde' worden zichtbaar gemaakt voor inwoners en bezoekers. <i>Dit draagt ook bij aan de realisatie van ambitie 4.2: We vergroten de aantrekkelijkheid van ons gebied voor inwoners en bezoekers</i>	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Overige ontwikkelingen

Binnen dit programma is geen sprake van overige ontwikkelingen.

Wat mag het kosten?

Programma: 6. Onderwijs, sport en welzijn				
Bedragen x € 1.000,-	2025	2026	2027	2028
Mutaties per taakveld				
4.1 Openbaar basisonderwijs				
4.2 Onderwijshuisvesting	65	8	21	21
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken				
5.1 Sportbeleid en activering				
5.2 Sportaccommodaties	179	28	26	26
5.3 Cult.presentatie, -productie en -partic.		16	16	16
5.6 Media				
Totaal mutaties per programma	244	52	63	63

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 50.000 en afgerond op € 1.000)

Taakveld Onderwijshuisvesting (nadeel € 65.000 voor 2025, € 8.000 voor 2026, € 21.000 structureel vanaf 2027).

Nota Kostenverhaal 2025 (incidenteel nadeel € 65.000 voor 2025)

De nota Kostenverhaal is in 2025 geactualiseerd. Vanuit de reserve Bovenwijkse Voorzieningen vindt een bijdrage plaats voor de realisatie van een openbare speelvoorziening inclusief voetbalkooi voor heel Kesteren-Zuid. Het budget voor de bijdrage aan het Pantarijn ziet u hier verwerkt. Dit betreft een budgettaire neutrale verwerking in deze bestuursrapportage samen met de mutaties reserves, Reserve Fonds Ruimtelijke Investerings, programma 3.

Overige kleine verschillen behoeven geen toelichting (structureel nadeel € 8.000 in 2026, vanaf 2027 € 21.000).

Taakveld Sportaccommodaties (nadeel € 179.000 voor 2025, € 28.000 voor 2026, € 26.000 structureel vanaf 2027).

Onderhoud en schoonmaak (nadeel incidenteel € 131.000)

De gecontracteerde diensten voor schoonmaak/onderhoud en de klimaatsystemen zijn gestegen. Dit is als gevolg van een per 2025 afgeronde (Europese) aanbesteding, van toegenomen kosten voor schoonmaak en levering van sanitaire voorzieningen (na Europese aanbesteding), onvoorziene reparaties en onderhoud aan klimaatsystemen en elektrotechnische installaties en prijsstijgingen (tussen 5 en 12%) voor niet gecontracteerde diensten, leveringen en werken.

Harmonisatieproject van beheer en onderhoud sportparken (nadeel structureel € 13.000 in 2025, € 28.000 in 2026, € 26.000 vanaf 2027).

Dit project beoogt een actualisatie van het beheer en gebruik door verenigingen van de gemeentelijke sportparken (zie RIB-83, 9 oktober 2025); het project loopt van maart tot november 2025. Bureau ASC heeft een nieuwe systematiek opgezet voor huren en onderhoudsbijdragen. Het budget voor deze inzet was in 2024 beschikbaar maar is met de Jaarstukken 2024 teruggeven (klein budget).

De huidige beheer- en onderhoudsovereenkomsten met de buitensportverenigingen zijn verouderd en gemaakte afspraken zijn niet goed uitlegbaar. Er is een nieuwe onderhouds- en huursystematiek opgesteld, zodat voor alle verenigingen uniforme en consistente uitgangspunten gelden met betrekking tot beheer, onderhoud en huur van de sportvelden. Het college stelt de nieuwe systematiek vast. Met deze vernieuwde afspraken zorgen we voor kwalitatief goede en toekomstbestendige sportparken, zodat inwoners kunnen sporten en bewegen.

Overige kleine verschillen behoeven geen toelichting (incidenteel nadeel € 35.000 in 2025).

Taakveld Media (budgettair neutraal € 129.000)

De gemeente heeft in het kader van de specifieke uitkering versterking bibliotheken (SPUK) in 2024 € 104.000 ontvangen voor de verhuizing van de bibliotheek in Dodewaard naar het nieuwe multifunctioneel centrum. Dit bedrag staat gereserveerd in de derdengelden. De bibliotheek zet dit bedrag onder meer in voor verhuis- en inrichtingskosten. Dit bedrag wordt in 2025 onttrokken aan derdengelden (baat) als dekking voor de uitgekeerd incidentele subsidie aan de bibliotheek (last).

Bij de informatiepunten digitale overheid (IDO) kunnen inwoners terecht voor hulp en ondersteuning bij onlinedienstverlening van de overheid, zoals de websites, het aanvragen en gebruiken van een DigiD of het online betalen van een boete. In Neder-Betuwe kunnen inwoners hiervoor terecht bij het IDO in de bibliotheken in Dodewaard en Kesteren. Gemeenten ontvangen via een Specifieke uitkering jaarlijks middelen voor totstandkoming en onderhoud van de IDO's. Voor 2025 bedraagt dit een bedrag van € 25.047. In 2025 betaalt de gemeente de SPUK in het geheel uit als subsidie aan Bibliotheek Rivierenland. De gemeente levert verantwoording over deze specifieke uitkering aan het Rijk conform 'single information, single audit' (SiSa), waarvoor het jaarlijks de benodigde gegevens ontvangt van Bibliotheek Rivierenland. Deze werkwijze gebeurt dit jaar voor het derde jaar op rij.

Kleine verschillen verschillende taakvelden (nadeel structureel € 16.000 vanaf 2026).

Kleine verschillen < € 50.000 per taakveld behoeven geen toelichting

Investerings

Programma: 6 Onderwijs, Sport en Welzijn				x € 1.000	Voortgang Realisatie		
Beschikbaar gestelde investering (lopend/toekomstig)		Start jaar	Jaar van Realisatie	Investeringsbedrag *	Resultaat	Tijd	Middel
Lopend	MFC Dodewaard*	2024	2027	15.222			
Lopend	VCOG Kesteren, incl. gymzaal	2024	2026	12.323			
Lopend	Uitbreiding Pantarijn	2024	2025	4.097			
Lopend	Verduurzamen gem. geb. De Leede 2025	2025	2025	882			
Toelichting: voorbereidingen lopen in 2025, uitvoering is 2026							
Lopend	Verduurzamen gem. geb. Gymzaal ECH 2025	2025	2025	218			
Toelichting: voorbereidingen lopen in 2025, uitvoering is 2026							
Lopend	Verduurzamen gem. geb. Gymzaal KST Hoendrik 2026	2026	2026	218			
Lopend	Voorbereidingsinvesteringsbudget IHP onderzoeken	2025	2026	230			
Nieuw	1e inrichting 2024 de bornput	2026	2026	65			
Nieuw	PO Kesteren (Wegwijzer, Kompas en Palet)	2026	2029	17.180			
Nieuw	Sportpark Heerenland Veld 4	2026	2026	135			
Nieuw	Sportpark Heerenland Veld 2	2027	2027	105			
* bruto krediet. Op sommige investeringen zijn bijdrage van derden van toepassing ter dekking van de gedeeltelijke kapitaallasten							
Totaal investeringsbedragen				50.673			

Mutaties in reserves

Programma 6 Mutaties in reserves					
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 50.000)		2025	2026	2027	2028
Totaal		0	0	0	0

Binnen dit begrotingsprogramma zijn er geen afwijkingen die betrekking hebben op mutaties in reserves.

Algemene dekkingsmiddelen, overhead, VPB, onvoorzien

Missie

Overhead en bedrijfsvoering zijn geen doel op zich, het zijn belangrijke middelen om de voornemens uit deze begroting daadwerkelijk te realiseren. Ofwel: de organisatie en de financiën moeten passen bij en afgestemd zijn op de ambities en doelstellingen die raad en college voor ogen hebben.

Wij kiezen voor een structureel sluitende begroting, maar dat is mede afhankelijk van de bereidheid van het Rijk om de structurele financiële middelen van gemeenten te verhogen tot een omvang die past bij de taken van de gemeenten. Een ander belangrijk uitgangspunt is dat structurele uitgaven structurele financiering hebben. Eenmalige uitgaven financieren we eventueel uit incidentele middelen. Waar mogelijk realiseren wij onze ambities op projectbasis met de beschikbare financiering voor de genoemde periode.

De gemeente is gebaat bij een goed bemenste ambtelijke organisatie, die berekend is op haar taak en de inwoners met respect tegemoet treedt. Een gezonde en professionele organisatiecultuur zorgt voor een voortdurende verbetering van de kwaliteit van het beleidswerk en de dienstverlening, borging van de continuïteit en een doelmatige bedrijfsvoering. En een stabiele en robuuste ICT is een belangrijke randvoorwaarde voor een goed functionerende gemeentelijke organisatie en voor een betrouwbare en veilige digitale dienstverlening aan inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners.

Actuele kaderstellende beleidsnota's

[Financiële verordening Neder-Betuwe 2023](#)

[Legesverordening](#)

[Belastingverordeningen](#)

[Controleverordening gemeente Neder-Betuwe 2023](#)

[Budgethoudersregeling Neder - Betuwe \(2023\)](#)

[Beleidsnota garantstellingen \(2021\)](#)

[Treasurystatuut gemeente Neder-Betuwe \(2016\)](#)

[Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing \(2019\)](#)

Ambities

7.1 Neder-Betuwe is financieel krachtig en een duurzaam financieel gezonde gemeente

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
7.1.1 Een goede balans tussen ambities en een structureel gedekte begroting	7.1.1.1 De financiële positie is voldoende robuust om externe en interne ontwikkelingen op te vangen.	continu
	7.1.1.2 We streven naar een verantwoorde belastingdruk voor onze inwoners, die bij voorkeur gemiddeld is ten opzichte van andere gemeenten.	continu
	7.1.1.3 We streven naar een weerstandsvermogen dat minimaal voldoende is om de risico's af te dekken; dus een weerstandsratio van minimaal 1.	continu
	7.1.1.4 De tarieven voor leges moeten kostendekkend zijn, maar ook logisch en goed uit te leggen.	continu
	7.1.1.6 We streven naar een verantwoorde en evenwichtige inzet van middel uit de stelpost prijsstijgingen. Creëren stelpost prijsstijgingen voor Verbonden Partijen	2025 e.v.

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		7.1.1.1 Het structurele effect van deze bestuursrapportage is positief voor het lopende jaar maar negatief voor de opvolgende jaren. Dit zorgt voor een vermindering van de algemene reserve en daarmee voor een lager weerstandsvermogen.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
7.1.2 De opbrengsten van de precarioheffing komen ten goede aan de samenleving	7.1.2.1 Minimaal drie miljoen euro van de precariomiddelen reserveren we voor maatregelen om energielasten van inwoners te verlagen.	2023 en verder
	7.1.2.2 We vormen een groeifonds om initiatieven uit de samenleving mogelijk te maken.	Afgerond

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
7.1.3 Voldoende benutten van middelen van hogere overheden en andere instellingen	7.1.3.1 We zetten ons in voor het binnenhalen van subsidiegelden en het doelmatig benutten ervan, zolang de administratieve last daarvan acceptabel is.	continu
	7.1.3.2 We onderzoeken of we beter inzichtelijk kunnen maken wat we met de inzet van subsidiegelden hebben bereikt.	2025

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

7.2 De ambtelijke organisatie is robuust en toekomstbestendig

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
De ambtelijke organisatie is berekend op haar taken	We brengen de capaciteit en hoeveelheid werk met elkaar in balans.	continu
	We versterken de kwaliteit van de organisatie nog verder door te investeren in projectmatig en programmatisch werken, verbinding, wendbaarheid, vitaliteit en opleiding/ontwikkeling.	continu
	Door te blijven investeren in arbeidsmarktbeleid en strategische personeelsplanning versterken we de toekomstbestendigheid van de ambtelijke organisatie.	continu
	We benutten kansen voor samenwerking in de bedrijfsvoering, als dat de toekomstbestendigheid versterkt.	continu
	De organisatie maakt gebruik van een <i>flexibele schil</i> van medewerkers voor fluctuerende werkzaamheden en/of voor werk dat zeer specifieke expertise vraagt.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wanneer speelt het?
Een veilige digitale dienstverlening aan inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners wordt ondersteund door een stabiele en robuuste ICT	We zorgen voor moderne, snelle en betrouwbare I&A-voorzieningen, die kunnen meebewegen met veranderende behoeften uit de ambtelijke organisatie en de samenleving.	continu
	We blijven de I&A-voorzieningen optimaliseren, zodat de bestuurlijke processen, organisatieprocessen en de gemeentelijke dienstverlening goed ondersteund worden.	continu
	Met de inrichting en uitvoering van I&A ondersteunen we de ontwikkeling naar meer transparantie, zodat we nieuwe wetten als de Wet open overheid (Woo), de Wet elektronische publicaties (Wep) en de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) goed kunnen uitvoeren.	continu
	Informatie van de gemeente en haar inwoners is goed beveiligd; we zorgen ervoor dat persoonsgegevens en andere vertrouwelijke informatie veilig worden ontsloten, verwerkt en bewaard.	continu
	De kwetsbaarheid van onze systemen voor inbreuk van buitenaf of binnenuit is minimaal; we zorgen voor een adequate back-up and recovery maar ook een goede bewustwording binnen en buiten de organisatie.	continu

Voortgang ambitie	Kleur	Toelichting voortgang
Resultaat		
Tijd		
Middelen		Zie voor een specificatie onder kop Wat mag het kosten

Overige ontwikkelingen

In dit programma zijn geen overige ontwikkelingen.

Algemene dekkingsmiddelen

Van het onderdeel Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting (vpb) en onvoorzien wijkt de opbouw af van die van de beleidsprogramma's. Het onderdeel Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien is wel onderdeel van het totale programmaplan.

De omvang van de algemene dekkingsmiddelen en de toelichting daarop worden in dit hoofdstuk gepresenteerd. Algemene dekkingsmiddelen zijn middelen, die geen vooraf bepaald bestedingsdoel hebben. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld specifieke uitkeringen vanuit de rijksoverheid of de rioolheffing, waar ontvangsten en uitgaven direct aan elkaar zijn gekoppeld.

De volgende algemene dekkingsmiddelen zijn te onderscheiden:

- de algemene uitkering uit het Gemeentefonds;
- de lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is;
- beleggingen, deelnemingen en financieringsfunctie;
- verhuur en diensten van derden (het beheer van activa, die voor de openbare dienst bestemd zijn).

Deze inkomsten zijn vrij besteedbaar en daarom niet rechtstreeks aan een programma toe te rekenen.

Wat mag het kosten?

Programma: 7. Algemene dekkingsmiddelen, overhead, Vpb, onvoorzien				
Bedragen x € 1.000,-	2025	2026	2027	2028
Mutaties per taakveld				
0.4 Overhead	159	-13	-104	-104
0.5 Treasury	-1.000			
0.61 OZB Woningen				
0.62 OZB Niet-woningen				
0.64 Belastingen overig		-9	-9	-9
0.7 Alg. Uitkeringen en ov. Uitkeringen GF	-2.124	-504	70	155
0.8 Overige baten en lasten		60	60	60
Totaal mutaties per programma	-2.965	-466	18	102

Analyse van het verschil tussen begroting na wijziging en rekening (verschillen groter dan € 50.000 en afgerond op € 1.000)

Taakveld 0.4 Overhead (nadeel van € 159.000 in 2027, voordeel van € 13.000 in 2026 en vanaf 2027 een structureel voordeel van € 104.000)

Actualisatie personeelslasten (structureel voordeel van € 37.000 in 2025 oplopend naar € 341.000 in 2028)

Personeelslasten gemeenteraad en college

De salarisafspraken die in de CAO-Rijk 2024-2025 voor het personeel in de sector Rijk zijn gemaakt, krijgen op basis van het rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers doorwerking naar de bezoldiging van burgemeesters, wethouders en raadsleden. Daarnaast vindt er jaarlijks een indexatie plaats op de vergoedingen van politieke ambtsdragers. Dit betekent een structurele stijging van de personeelslasten van afgerond € 18.419 per 2025. Voorgesteld wordt om dit structureel ten laste te brengen van de stelpost loonontwikkeling.

Personeelslasten ambtelijke organisatie

De VNG en de vakbonden hebben op 17 april 2025 een eindresultaat voor de cao gemeente bereikt. De nieuwe cao loopt van 1 april 2025 tot en met 31 maart 2027 met een loonafpraak van in totaal 6,7% en € 35 nominaal. Dit betekent loonstijgingen van ongeveer 7% tot 8,5% in de lagere loonschalen. In de 2e bestuursrapportage 2025 worden de loonstijgingen in 2025 meerjarig verwerkt. Per 1 april 2025 een loonstijging van 2% en per 1 oktober 2025 een loonstijging van 1,85%. Dit betekent een structurele stijging van de personeelslasten van € 222.000 per 2025. Deze stijging komt structureel ten laste van de stelpost loonontwikkeling in 2025 die wordt gevormd op grond van de circulaire van het Rijk.

De stelpost loonontwikkeling in 2025 bedraagt € 683.169. Dit betekent dat er in de stelpost loonontwikkeling 2025 een voordeel ontstaat van € 443.000 in 2025 en vanaf 2026 een structureel voordeel van € 432.000. Voorgesteld wordt om dit ten gunste te brengen van de financiële positie. De loonstijgingen vanaf 2026 worden meerjarig verwerkt in de 1e bestuursrapportage 2026.

Overige personeelslasten

De gemeente is eigenrisicodragers voor de WGA (Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten). Wanneer een medewerker ziek uit dienst gaat loopt de gemeente het risico dat deze uitkering voor een langere periode (maximaal 10 jaar) voor rekening komt van de gemeente. Voor dit financiële risico heeft de gemeente een verzekering afgesloten die ervoor zorgt dat deze kosten volledig worden gecompenseerd. Daarnaast is de gemeente ook eigenrisicodragers voor de WW, hiervoor is geen verzekering afgesloten. Enerzijds vanwege de hoge kosten en anderzijds door het feit dat slechts een relatief korte duur een eventuele WW-uitkering ten laste komt van de gemeente. Op dit moment is er één voormalig medewerker die een WGA-uitkering ontvangt. De hoogte van deze uitkering is structureel een bedrag van € 23.000 per jaar en wordt volledig gecompenseerd door de

verzekering die hiervoor is afgesloten. Daarnaast wordt voorgesteld om structureel een bedrag van € 10.000 beschikbaar te stellen voor het eigenrisicodragerschap voor Werkloosheidsuitkeringen.

Met ingang van 1 februari 2025 is het traineeship Rivierenland beëindigd. Dit is structureel in de begroting 2026 verwerkt. In dit document wordt het financiële effect opgenomen van zowel de baten als lasten voor de jaarschijf 2025.

Naast bovenstaande ontwikkelingen zijn er een aantal kleine verschillen waarmee het budget in 2025 wordt geactualiseerd. Per saldo betekent dit een voordeel van € 25.787 in 2025 aflopend naar een structureel nadeel van € 41.450 met ingang van 2026. Voorgesteld wordt om dit ten laste te brengen van de financiële positie.

Vervanging personeel bij ziekte (inclusief zwangerschap)

Binnen de verzuimcijfers zien we een positieve ontwikkeling: hoewel het verzuim in de eerste maanden van 2025 hoger lag dan in dezelfde periode vorig jaar, is dit in de daaropvolgende maanden gedaald tot onder het niveau van 2024. Het voortschrijdend verzuimpercentage blijft schommelen rond de 6%. Binnen onze gemeente ligt het ziekteverzuim structureel lager dan het gemiddelde van gemeenten met een vergelijkbare omvang (20.000–50.000 inwoners). Met name het middellang verzuim ligt onder het sectorgemiddelde.

In het kader van het beheersen van de personele lasten wordt terughoudend omgegaan met externe inhuur. Hoewel het ziekteverzuim, en met name het langdurig verzuim, de afgelopen periode licht is afgenomen, blijft inhuur nog regelmatig noodzakelijk om de continuïteit van werkzaamheden te waarborgen. Daarbij wordt per situatie zorgvuldig beoordeeld of en in welke omvang inhuur nodig is. Waar mogelijk worden alternatieven ingezet, zoals herschikking van taken of tijdelijke uitbreiding van uren binnen het team.

Het college is dit jaar voor het zomerreces uitgebreid geïnformeerd over de stand van het budget vervanging personeel bij ziekte. Op basis van het verzuim in 2025 en de vervanging die hierop plaatsvindt is er op dit moment een overschrijding ontstaan van € 357.000. Desondanks is deze overschrijding fors lager dan de overschrijding die in 2024 is gemeld van in totaal € 750.000. Voorgesteld wordt om dit ten laste te brengen van de financiële positie.

Wanneer een medewerkster met zwangerschapsverlof/bevallingsverlof gaat ontstaat het recht op een WAZO-uitkering van het UWV. Daarnaast ontvangt de werkgever een ZW-uitkering bij een ziekmelding voor medewerkers met een bijzondere status (no-risk). Deze uitkeringen, die worden ontvangen door de werkgever, worden vervolgens ingezet om de medewerkster die met verlof/ziek is te vervangen. In totaal is dit een bedrag van € 76.354. Dit heeft per saldo een budgettair neutraal effect op de financiële positie.

Per saldo betekent dit een nadeel van € 357.000 in 2025. Voorgesteld wordt om dit ten laste te brengen van de financiële positie.

Inkomsten uit detachering

Met ingang van 1 juni 2025 tot 1 januari 2026 wordt een medewerkster gedetacheerd aan de gemeente Buren. De inkomsten uit detachering, die worden ontvangen door de werkgever, worden vervolgens ingezet om de medewerkster die gedetacheerd is te vervangen. In totaal is dit een bedrag van € 30.308. Dit heeft per saldo een budgettair neutraal effect op de financiële positie.

Ondersteuning P&C cyclus

De afgelopen jaren zijn structureel extra kosten gemaakt voor het opstellen van verschillende P&C documenten (o.a. toepassen juiste btw-regime, grondexploitaties, enz.) waarvoor geen structurele dekking is opgenomen in de begroting. Dit zijn calculaties waarvoor de deskundigheid niet in huis aanwezig is en om die reden wordt uitgevoerd door een externe partij.

De expertise die hiervoor nodig is, is te specialistisch en het gaat om een aantal disciplines die niet te beleggen zijn bij één medewerker of een specifieke functie. Om dit intern te kunnen opvangen is de omvang van de organisatie onvoldoende. De uitvoering van de werkzaamheden door een externe partij betekent minder controles bij een boekenonderzoek en is daarnaast qua uitvoering en financieel gezien de beste optie voor de organisatie. Op basis van de uitgaven in de achterliggende jaren betekent dit een structureel nadeel van € 50.000. Voorgesteld wordt om dit ten laste te brengen van de financiële positie.

Voorziening wethouders pensioenen

In verband met het bereiken van de pensioenleeftijd eind 2025 van de betreffende deelnemer wordt het opgebouwde kapitaal bij A.S.R. overgemaakt naar de gemeente Neder-Betuwe. Op basis van het waarde overzicht per 31 december 2024 van A.S.R. was er een bedrag van € 418.390 aan opgebouwd kapitaal aanwezig. Uiteindelijk kan dit bedrag in werkelijkheid afwijken i.v.m. rendementen van de beleggingswaarde. Als dit het geval is zal dit worden verwerkt in de jaarrekening 2025. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 418.390 te storten in de voorziening wethouders pensioenen om aan de toekomstige pensioenverplichting te kunnen voldoen. Dit heeft per saldo een budgettair neutraal effect op de financiële positie.

Voorziening RVU

Op basis van de huidige cao gemeenten kunnen medewerkers onder bepaalde voorwaarden gebruik maken van de RVU (Regeling Vervroegd Uittreden). Dit jaar is er één medewerker die van 1 augustus 2025 tot 7 mei 2027 van deze regeling gebruik maakt waarmee het totaal aantal deelnemers op twee komt. Het vrijgestelde bedrag voor de RVU in 2025 bedraagt € 2.273 bruto per maand. Dit bedrag kan worden uitbetaald zonder dat hier een eindheffing van de werkgever verschuldigd is. Op basis van de parttime factor van het voormalig dienstverband en de looptijd van de RVU betekent dit in totaal een nadeel van € 24.128. Voorgesteld wordt om dit ten laste te brengen van de financiële positie.

Financieel overzicht van de hierboven aangegeven mutaties op personeelslasten

Taakveld	Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Overhead	P-lasten bestuur	18.419	18.419	18.419	18.419
Overhead	P-lasten organisatie	222.224	201.671	201.671	201.671
Overhead	Stelpost loonontwikk.	-683.169	-651.156	-651.156	-651.156
Subtotaal	Personeelslasten	-442.526	-432.066	-432.066	-432.066
Overhead	Overige pers.lasten	-25.787	41.450	41.450	41.450
Subtotaal	Overige pers.lasten	-25.787	41.450	41.450	41.450
Overhead	Inhuur derden bij ziekte	357.000			
Overhead	Ondersteuning P&C	50.000	50.000	50.000	50.000
Subtotaal	Afdelingsbudgetten	407.000	50.000	50.000	50.000
Overhead	VZ RVU	24.128			
Subtotaal	Div. ontwikkelingen	24.128	0	0	0
Totaal	Overhead	-37.185	-340.616	-340.616	-340.616

Gemeentehuis Opheusden (incidenteel nadeel van € 63.825 in 2025)

Op het budget voor onderhoud/schoonmaak van het gemeentehuis in Opheusden is sprake van een overschrijding van € 63.825. Dit wordt verklaard door hogere kosten. Zo zijn de onderhoudskosten van de klimaatsystemen toegenomen na afronding van een Europese aanbesteding in 2025. Ook de kosten voor schoonmaak en de levering van sanitaire voorzieningen zijn gestegen, eveneens als gevolg van een aanbesteding. Daarnaast zijn er onvoorziene reparaties uitgevoerd aan klimaatsystemen en elektrotechnische installaties. Verder zijn eenmalige kosten gemaakt voor de NEN 2767-inspecties ten behoeve van het

beheerplan 2026-2030. Tot slot spelen algemene prijsstijgingen van 5 tot 12% voor niet-gecontracteerde diensten, leveringen en werken mee, waarvoor geen compensatie plaatsvindt.

Stelpost loonstijging 2026 (structureel nadeel van € 153.000 vanaf 2026)

In de septembercircularis is de verwachte loonstijging voor 2026 bijgesteld en dat betekent een structureel nadeel van € 153.000 structureel vanaf 2026. Voor meer informatie verwijzen wij u naar de raadsinformatiebrief septembercircularis 2025.

Bijstelling ICT en DIV budgetten (nadeel € 132.250 in 2025, € 164.750 in 2026 en vanaf 2027 structureel € 74.750)

ICT: aanschaf en implementatie systeem t.b.v. Schuldhulpverlening

De gemeente heeft in 2025 besloten om de dienstverlening t.a.v. de Schuldhulpverlening die was uitbesteed aan gemeente Buren te beëindigen en vanaf 2026 in eigen beheer uit te voeren. Een hiervoor benodigde randvoorwaarde is dat de gemeente beschikt over een ondersteunende applicatie. Dit was niet begroot binnen de ICT-begroting. Dit jaar is via een meervoudig onderhandse aanbesteding een systeem geselecteerd. De kosten voor de externe begeleiding van

de aanbesteding wordt gedekt uit de in de eerder beschikbaar gestelde budgetten in de begroting voor de aanbesteding van een nieuw regiesysteem in het Sociaal Domein, daarin is voldoende ruimte binnen het budget. De implementatiekosten van de applicatie bedragen € 27.000, hiervoor is geen budget begroot in het ICTbudget voor 2025. De jaarlijkse hosting- en onderhoudskosten voor de applicatie Schuldhulpverlening zijn niet geraamd in het ICTbudget. De Structurele kosten van de applicatie bedragen € 30.500 en deze starten in 2025.

ICT: Voortzetting informatiesysteem Ondernemersloket t.b.v. uitvoering Participatiewet door Werkzaak

De gemeente heeft in 2025 besloten om de dienstverlening t.a.v. de uitvoering van de participatiewet door gemeente Buren te beëindigen en per 2026 onder te brengen bij Werkzaak. Hiervoor moeten diverse werkzaamheden worden uitgevoerd op het gebied van informatieoverdracht zoals het migreren van de data in systemen gemeente Buren naar de systemen van Werkzaak. Eén onderdeel betreft informatie die in het ondernemersloket staat. Om hiervoor te voorkomen dat er een ingewikkeld en lastig migratietraject uitgevoerd moet worden is besloten om het loket in afgeslankte vorm aan te houden zodat de informatie beschikbaar blijft. Het betreft een tijdelijke maatregel voor de komende 5 jaar (tot aan waar de aanwezige informatie in aanmerking komt voor vernietiging conform de archiefwet). Migratiekosten worden in principe gedekt binnen de beschikbaar gestelde projectgelden, dat geldt echter niet voor deze extra ICT-kosten. In 2025 wordt het loket omgezet en worden bijbehorende kosten in rekening gebracht, in totaal € 4.780. Voor de komende 5 jaar bedraagt de bijbehorende hosting- en onderhoudskosten jaarlijks € 4.250

ICT: Vervanging serverpark frontend

In 2024 is een deel van ons serverpark vervangen, de zogenaamde backend-servers waarop veel van onze systemen zijn ontsloten. Dit jaar zijn de front-end servers vervangen. Hierop draait onze gebruikersomgeving waar we dagelijks in werken. De aanbesteding is gelopen en de spullen zijn geleverd. In plaats van de kosten volledig voor rekening te laten komen van het ICT budget in één jaar, gaan we over om dit soort grote hardwareinvesteringen te activeren waarmee de lasten over meerdere (5) jaren worden verspreid. Hiervoor is een investeringsbudget benodigd en deze bestuursrapportage wordt aangevraagd om dit budget hiervoor beschikbaar te stellen. De benodigde investering bedraagt € 200.000. De kapitaallasten die voortvloeien uit de activering van de investering worden gedekt binnen de reguliere ICT-budgetten. Volgend jaar volgt nog de vervanging van een belangrijk deel van onze infrastructuur waaronder onze firewalls en netwerkswitches. Daarmee wordt de vervangingscyclus van onze ICT-omgeving afgesloten. De hiervoor benodigde investering wordt in bestuursrapportage I van 2026 aangevraagd, dit zal naar verwachting ongeveer nog eens € 100.000 zijn. Of deze kapitaallasten ook gedekt kunnen worden binnen het bestaande ICT budget wordt nader onderzocht.

DIV: Structureel tekort dekking abonnementen

Met het beschikbare budget van DIV wordt zoveel mogelijk centraal abonnementen bekostigd die de gemeente heeft afgesloten. Dit zijn bijvoorbeeld kranten en tijdschriften maar betreffen vooral ook digitale kennisbanken die als naslagwerk dienen voor vakafdelingen. Dit zijn kennisbanken op het gebied van Burgerzaken, Sociaal Domein en Juridische Zaken. Uitbreiding van het gebruik van abonnementen heeft in de laatste jaren tot aanzienlijke kostenverhoging geleid wat tot tekorten op het budget leidde. Tekorten die steeds incidenteel werden opgevangen in de totale begroting van het taakveld overhead. Dit geeft echter geen zuiver beeld en hoort ook niet bij "realistisch ramen". Om het budget weer dekkend te krijgen is structureel € 40.000 nodig.

DIV: achterstallig onderhoud archief

In onze archiefruimte in het gemeentehuis wordt ons analoge archief opgeslagen. Een flink deel van dit archief blijkt niet in goede staat te verkeren. De huidige staat van het papieren archief levert risico's op voor de vindbaarheid, rechtmatigheid en duurzaamheid van informatie. Onder andere is gebleken dat er in veel gevallen sprake is van foutieve dossierindeling. Geconstateerd is ook dat een groot deel van het aanwezige archief vernietigd kan worden maar dat aanwezige problemen voorkomen dat dit ook daadwerkelijk uitgevoerd kan worden. Om e.e.a. op te lossen is gespecialiseerde hulp ingeschakeld. Die heeft al geïnventariseerd wat er allemaal gedaan moet en opgeleverd in een rapport. Het oplossen van de problemen is bijzonder arbeidsintensief en zij bieden ondersteuning aan om het werk uit te voeren. Het oplossen van de problemen is noodzakelijk om (weer) het archief op orde te brengen zoals dat (wettelijk) bedoeld is. Een andere reden is dat opruiming van het archief tot gevolg heeft dat er ruimte beschikbaar komt, ruimte die hard nodig is om archiefmateriaal wat overkomt vanuit gemeente Buren te kunnen opslaan. Voor de gespecialiseerde hulp zijn kosten gemoeid van € 120.000. We kunnen dit jaar beginnen maar de werkzaamheden lopen zeker door in het volgende jaar. Op voorhand is een verdeling van

de kosten gemaakt over beide jaren (€ 30.000 en € 90.000). Een eventuele afwijking dan wel doorschuiving van het restant budget naar volgend jaar wordt vermeld bij de jaarstukken.

De specialistische inzet zal niet voldoende zijn om al het werk uit te voeren. Daarnaast zal er aanvullend inhuur moeten plaatsvinden (minder specialistisch) om het werk gedaan te krijgen. Binnen de afdeling DIV is onvoldoende capaciteit beschikbaar om al de benodigde werkzaamheden uit te voeren. Daarvoor zal in 2026 nog aanvullend budget worden aangevraagd naar schatting ± € 30.000. Als hier meer duidelijkheid over is komen wij daarvoor bij u terug in de eerste bestuursrapportage van 2026.

Aankondiging extra kosten DIV 2026

Het besluit dat de uitvoering van de participatiewet bij Werkzaak wordt ondergebracht en de schuldhulp in eigen beheer wordt uitgevoerd heeft als neveneffect dat het archief wat bij gemeente Buren is opgeslagen wordt overgedragen aan Neder-Betuwe. Alle lopende zaken, de dossiers en informatie worden overgebracht naar Werkzaak waar het participatie betreft. Al het overige archiefmateriaal wordt (na opschoning) overgebracht naar Neder-Betuwe. Het archief wat overkomt van gemeente Buren is veel meer dan wij in onze archiefruimte kunnen herbergen. We zullen dan ook niet ontkomen aan het uitplaatsen van een deel van het archiefmateriaal, waarvoor het Regionaal Archief in beeld is. Hoeveel en tegen welke kosten is op dit moment nog onbekend

Overige kleine verschillen

Binnen taakveld overhead is aanvullend sprake van een nadeel op overige kleine verschillen van in totaal € 9.000 vanaf 2026.

Taakveld 0.5 Treasury (incidenteel voordeel van € 1.000.000 in 2025)

In de begroting 2025 is rekening gehouden met het aantrekken van kasgeldleningen en/of langlopende geldleningen gebaseerd op de geplande investeringen voor het jaar 2025. In verband met vertraging in de uitvoering van onze investeringen is de verwachting dat er dit jaar geen langlopende leningen meer aangetrokken hoeven te worden en dit resulteert in een voordeel van € 950.000. Als gevolg van de vertraging van de investeringen zal bij de actualisatie van de kapitaallasten in jaar 2026 dit ook gaan leiden tot lagere kapitaallasten (= rente en afschrijving) in jaar 2026. De bijstelling van de kapitaallasten vindt plaats in de eerste bestuursrapportage 2026, nadat de jaarrekening 2025 is afgerond en de definitieve onderuitputtingen op investeringen verwerkt zijn. Aanvullend is als gevolg van positieve saldi op onze bankrekeningen is er rente op onze rekeningen bijgeschreven. Dit levert een extra rente-inkomst op van € 50.000. In totaliteit is sprake van een incidenteel rentevoordeel van € 1.000.000 voor 2025.

Taakveld 0.64 Belastingen overig (structureel voordeel van € 9.000 vanaf 2026)

Vanaf 2026 is sprake van een structureel voordeel van € 9.000 en valt binnen de overige kleine verschillen.

Taakveld 0.7 Algemene uitkering (voordeel van € 2.124.000 in 2025, voordeel van € 504.000 in 2026 en vanaf 2027 een structureel nadeel van € 70.000 oplopend naar € 155.000 in 2028)

Meircirculaire 2025 (incidenteel voordeel van € 1.372.000 in 2025)

De meircirculaire 2025 heeft voor 2025 geresulteerd in een stijging van de algemene uitkering van € 1.381.781. Hierbij dient u wel rekening te houden met de extra lasten op de verschillende programma's. Binnen dit taakveld heeft een vereffening plaatsgevonden die betrekking heeft op de afwikkeling van de bommenregeling 2024 van in totaal € 9.636. Zodoende is op dit taakveld sprake van een incidenteel voordeel van afgerond € 1.372.000 in 2025. Op programma 3 en 5 zijn nog enkele andere lasten opgenomen. Hiervoor verwijzen wij u naar het betreffende programma. Voor de jaren na 2025 zijn de bijstellingen reeds verwerkt in de begroting 2026 en zodoende heeft de meircirculaire in deze bestuursrapportage een incidenteel effect op het jaar 2025. Voor een uitgebreide toelichting over de meircirculaire 2025 verwijzen wij u naar de bijlage in de kadernota 2026 waar een uitgebreide toelichting is opgenomen over de meircirculaire 2025.

Septembercirculaire 2025 (voordeel van € 752.000 in 2025 aflopend naar een structureel nadeel van € 155.000 in 2028)

De septembercirculaire 2025 heeft geleid tot een stijging van de algemene uitkering van € 1.297.000 in 2025 aflopend naar een negatieve bijstelling van € 155.000 in 2028. Aanvullend is sprake van een negatief effect uit voorgaande jaren van € 545.000 dat verwerkt is op de algemene uitkering voor het jaar 2025, waardoor de toename voor het jaar 2025 beperkt wordt tot € 752.000 (€ 1.297.000 - € 545.000) op dit taakveld. Uiteraard dient u verder rekening te houden met extra lasten die terugkomen op programma 1,3 en 5. Hiervoor verwijzen wij u naar het betreffende programma. Binnen dit programma dient u rekening te houden met de verhoging van

de stelpost loonstijging 2026 (taakveld 0.4) en stelpost prijsstijging 2026 (taakveld 0.8). Voor een uitgebreide toelichting over de septembercirculaire 2025 verwijzen wij u naar de in oktober beschikbaar gestelde raadsinformatiebrief inzake de septembercirculaire 2025.

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten (structureel nadeel van € 60.000 vanaf 2026)

Bij de septembercirculaire is de stelpost prijsstijging 2026 bijgesteld en dit betekent een structureel nadeel van € 60.000 vanaf 2026. Voor meer informatie verwijzen wij u naar de raadsinformatiebrief septembercirculaire 2025.

Specificatie budget onvoorziene uitgaven

De raming voor onvoorziene uitgaven is een wettelijk verplichte (begrote) uitgavenpost. Voor 2025 en verder is voor onvoorziene uitgaven een bedrag opgenomen van € 50.000. Zie onderstaande tabel. Vooralsnog is er nog geen aanspraak gemaakt op de post onvoorzien 2025.

Bestedingen en verloop van het budget onvoorziene uitgaven:				
	Begroting 2025		Besteed budget	Restant budget
	voor wijziging	na wijziging		
Budget 2025	-50.000	-50.000	0	-50.000
Programma:	Begrotingswijziging. in raadsvergadering d.d.		Bedrag:	Onderwerp:
		Totaal:	0	

Investerings

Algemene dekkingsmiddelen, Overhead, VPB en Onvoorzien					x € 1.000			
Beschikbaar gestelde investering (lopend/toekomstig)		Start-jaar	Jaar van Realisatie	Investerings-bedrag	Voortgang Realisatie			
					Resultaat	Tijd	Middelen	
Lopend	Vervanging meubilair gemeentehuis 2025	2025	2025	32				
	Toelichting: qua tijdspad nog onduidelijk of de laatste aanpassingen nog dit jaar plaats vinden of pas begin 2026.							
Lopend	Noodstroomvoorziening gemeentehuis	2023	2025	147				
	Toelichting: voorbereidingen zijn gestart in 2025 en naar verwachting vinden de gewenste maatregelen in 2026 plaats.							
Nieuw	Vervanging ICT serverpark frontend	2025	2025	200				
	Totaal investeringsbedragen			379				

Mutaties in reserves

Algemene Dekkingsmiddelen Mutaties in reserves					
Mutaties van grootste afwijkingen (> € 50.000)		2025	2026	2027	2028
	Herijking budget Toezicht en handhaving openbare orde	65.000	-137.000	-235.000	0
	Aankoop panden Randweg Opheusden	-675.000	0	0	0
	Energieloket verduurzaming koopwoningen (NBVK)	500.000	250.000	-250.000	-250.000
	Vaststellingsovereenkomst Casterhoven	749.341	-749.341	0	0
	Gasvrije Waaldijk	77.000	-77.000	0	0
	Beschermd wonen	250.000	-250.000	0	0
	Jeugd en Jongerenwerk	20.000	-20.000	0	0
Totaal		986.341	-983.341	-485.000	-250.000

Algemene Reserve (nadeel € 986.000 in 2025, voordeel € 983.000 in 2026, voordeel € 485.000 in 2027 en € 250.000 in 2028)

Toezicht en handhaving openbare orde (nadeel € 65.000 in 2025, voordeel € 137.000 in 2026 en voordeel € 235.000 in 2027)

In februari en september 2024 heeft de raad budget beschikbaar gesteld voor het niet vergunninggebonden gebonden toezicht en handhaving van in totaal € 1.420.000 verdeeld over de jaren 2024 t/m 2026. Hiervoor worden dezelfde bedragen uit de algemene reserve onttrokken ter dekking van deze lasten. In 2024 is er een bedrag van € 193.000 uitgegeven en onttrokken aan de algemene reserve. De huidige opgenomen budgetten in de begroting 2025 (615.000 in 2025 en 305.000 in 2026) zijn herijkt naar de te verwachte uitgaven van het totale restant budget (1.420.000-193.000) over de jaren 2025 t/m 2027. De onderstaande bedragen zijn nu als budget opgenomen;

- 2025: € 550.000
- 2026: € 442.000
- 2027: € 235.000

Dit resulteert in een budgettair neutrale bijstelling in relatie tot de aanpassingen van de benodigde budgetten binnen programma Openbare Orde en Veiligheid, taakveld openbare orde en veiligheid op programma 2.

Aankoop panden Randweg Opheusden (voordeel € 675.000 in 2025)

Bij de eerste bestuursrapportage 2025 is de aankoop van panden en gronden tbv de Randweg Opheusden verwerkt. De onttrekking aan de algemene reserve is niet verwerkt in de eerste bestuursrapportage 2025. In deze tweede bestuursrapportage wordt dit alsnog verwerkt.

Energieloket gemeentelijke subsidieregul verduurzaming van koopwoningen (NBVK) (nadeel € 500.000 in 2025, nadeel € 250.000 in 2026 en vanaf 2027 structureel voordeel van € 250.000 per jaar)

Voor de gemeentelijke subsidieregul verduurzaming van koopwoningen (NBVK) is 1 miljoen euro gereserveerd van de precariogelden. Door het verlengen van de uitvoeringstermijn van de gemeentelijke subsidieregul naar 31 december 2029 worden de tranches opnieuw ingedeeld. In 2025 verstrekken we niets. Er zijn nog voldoende middelen beschikbaar bij het Energieloket om subsidies aan bewoners te kunnen verstrekken. Vanaf 2026 verstrekken we tot aan 2029 ieder jaar € 250.000,- aan het Energieloket. Dit is een wijziging ten opzichte van de huidige financiële begroting waarin in 2025 en in 2026 € 500.000,- verstrekt zou worden. Dit wordt budgettair verrekend via de algemene reserve en heeft een budgettair neutraal effect in deze bestuursrapportage in samenhang met de bijstelling van de exploitatielasten op programma 3.

Vaststellingsovereenkomst Casterhoven (nadeel € 749.000 in 2025 en voordeel € 749.000 in 2026)

Op basis van de vaststellingsovereenkomst Casterhoven krijgt de gemeente een bijdrage die is verdeeld in twee fasen. De eerste fase van 390.000 euro is ontvangen in 2022, de tweede fase van 515.000 euro is ontvangen in 2023. Nog niet alle werkzaamheden betreffende Casterhoven zijn uitgevoerd. Het resterende bedrag van 749.000 euro wordt meegenomen naar het volgende

boekjaar. Dit wordt budgettair verrekend via de algemene reserve en heeft een budgettair neutraal effect in deze bestuursrapportage in samenhang met de bijstelling van de exploitatielasten op programma 3.

Gastvrije Waaldijk (nadeel € 77.000 in 2025 en voordeel € 77.000 in 2026)

In het budget Toerisme, onder het programma Economie, is een bedrag van € 100.000 gereserveerd voor het project Gastvrije Waaldijk. Dit bedrag is voor de helft gereserveerd voor lokale maatregelen, de andere helft is voor het uitvoeren van een haalbaarheidsstudie naar een fietsverbinding over het Amsterdam Rijnkanaal. De planning en uitvoering van Gastvrije Waaldijk is gekoppeld aan de planning van de dijkversterking door het waterschap. Gastvrije Waaldijk volgt de uitvoering van de dijkversterking. De dijkversterking begint pas medio 2026. Dat betekent dat het dit jaar niet meer lukt om de lokale maatregelen ten behoeve van Gastvrije Waaldijk uit te voeren. Voor het overgebleven bedrag van de haalbaarheid van de fietsverbinding wordt samen met de gemeente Tiel een lobby traject opgestart in 2026. Dit wordt budgettair verrekend via de algemene reserve en heeft een budgettair neutraal effect in deze bestuursrapportage in samenhang met de bijstelling van de exploitatielasten op programma 4.

Beschermd wonen (nadeel € 250.000 in 2025 en voordeel € 250.000 in 2026)

Binnen het budget van beschermd wonen wordt verzocht een budget van € 250.000 over te hevelen van 2025 naar 2026. Voor een toelichting verwijzen wij u naar programma 5. Deze overheveling wordt budgettair verrekend via de algemene reserve en heeft een budgettair neutraal effect in deze bestuursrapportage in samenhang met de bijstelling van de exploitatielasten op programma 5.

Jeugd en Jongerenwerk (nadeel € 20.000 in 2025 en voordeel € 20.000 in 2026)

Binnen het budget van Jeugd en Jongerenwerk wordt verzocht een budget van € 20.000 over te hevelen van 2025 naar 2026. Voor een toelichting verwijzen wij u naar programma 5. Deze overheveling wordt budgettair verrekend via de algemene reserve en heeft een budgettair neutraal effect in deze bestuursrapportage in samenhang met de bijstelling van de exploitatielasten op programma 5.

PARAGRAFEN

TOTAALOVERZICHT AFWIJKINGEN

Totaaloverzicht afwijkingen per programma				
Bedragen x € 1.000,-	2025	2026	2027	2028
Mutaties per taakveld				
0.1 Bestuur				
0.2 Burgerzaken	109			
1. Bestuur en Dienstverlening	109			
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	8	8	8	8
1.2 Openbare orde en veiligheid	-65	155	253	18
2. Openbare orde en veiligheid	-58	162	260	25
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden				
2.1 Verkeer en vervoer	191			
2.2 Parkeren				
2.3 Recreatieve havens				
2.5 Openbaar vervoer				
5.5 Cultureel erfgoed				
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	343	73	25	25
7.2 Riolering	43			
7.3 Afval				
7.4 Milieubeheer	-405	450	250	250
7.5 Begraafplaatsen en crematoria				
8.1 Ruimte en leefomgeving	110	-247	-566	14
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-749	749		
8.3 Wonen en bouwen	-150	-500	-500	-500
3. Fysieke Leefomgeving	-617	525	-791	-211
3.1 Economische ontwikkeling				
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur				
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen				
3.4 Economische promotie	-177	297		
4. Economie	-177	297		
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-355	20		
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorziening WMO				
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorziening Jeugd				
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorziening Integraal	-37	76	76	76
6.3 Inkomensregelingen	85	13	3	1
6.4 WSW en beschut werk	48			
6.5 Arbeidsparticipatie	36	39	41	
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	-115	-115	-115	-115
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	-120			
6.712 Begeleiding (WMO)				
6.713 Dagbesteding (WMO)				
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)				
6.752 Jeugdhulp ambulant Regionaal	1.500	433	428	429
6.753 Jeugdhulp ambulant Landelijk	-150	-150	-150	-150
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	650	400	400	400
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	300	150	150	150
6.791 PGB WMO	115	115	115	115
6.792 PGB Jeugd	100	100	100	100
6.811 Beschermd wonen (WMO)	-250	250		
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)				
6.821 Jeugdbescherming	-150	-150	-150	-150
6.822 Jeugdreclassering	50	30	30	30
6.91 Coördinatie en beleid WMO				
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd				

7.1 Volksgezondheid	-8	-22	-22	-21
5. WMO, Jeugdzorg en Participatiewet	1.700	1.188	907	864
4.1 Openbaar basisonderwijs				
4.2 Onderwijshuisvesting	65	8	21	21
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken				
5.1 Sportbeleid en activering				
5.2 Sportaccommodaties	179	28	26	26
5.3 Cult.presentatie, -productie en -partic.		16	16	16
5.6 Media				
6. Onderwijs, sport en welzijn	244	52	63	63
0.4 Overhead	159	-13	-104	-104
0.5 Treasury	-1.000			
0.61 OZB Woningen				
0.62 OZB Niet-woningen				
0.64 Belastingen overig		-9	-9	-9
0.7 Alg. Uitkeringen en ov. Uitkeringen GF	-2.124	-504	70	155
0.8 Overige baten en lasten		60	60	60
7. Algemene dekkingsmiddelen, overhead, Vpb, onvoorzien	-2.965	-466	18	102
0.10 Mutaties reserves	1.012	-1.029	56	-289
Stortingen (+) en onttrekkingen (-)	1.012	-1.029	56	-289
Totaal mutaties per programma	-752	730	512	554